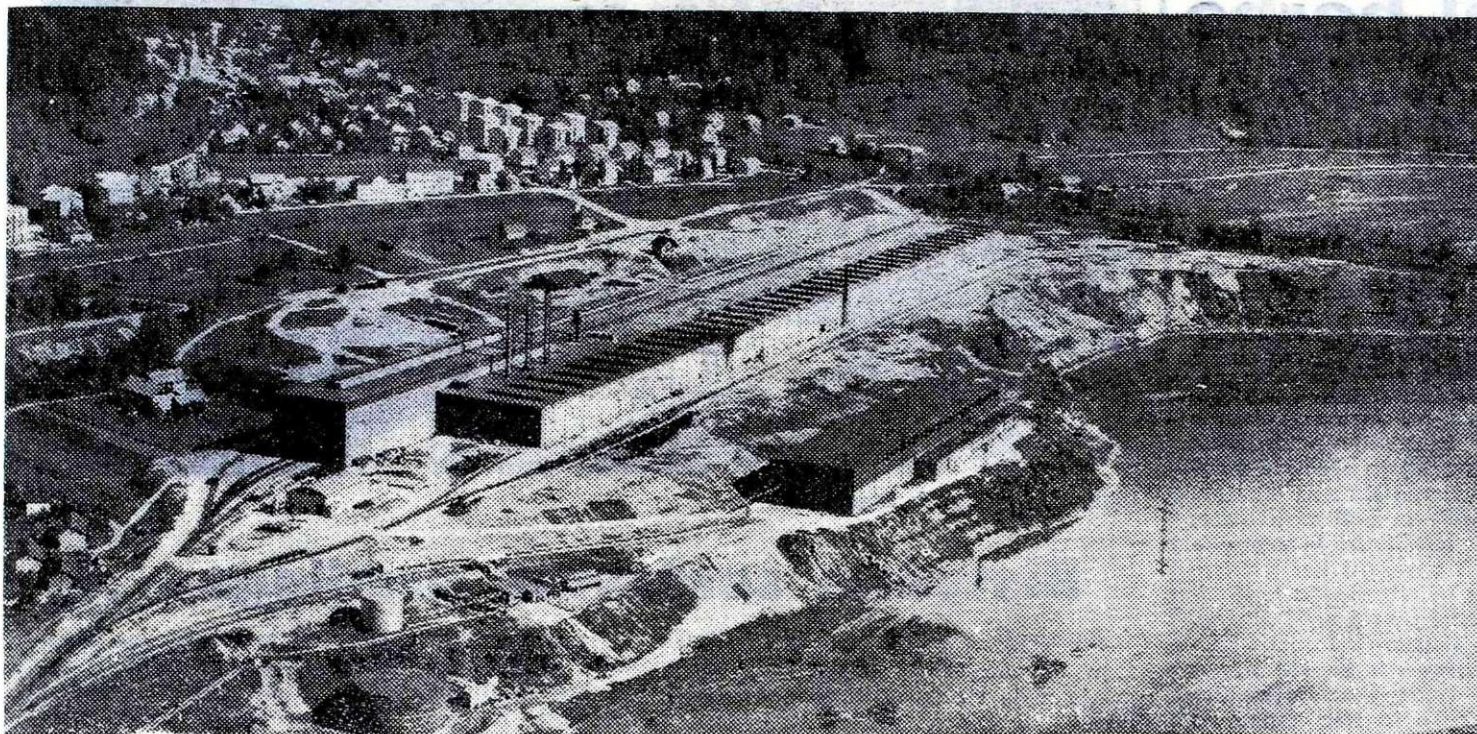

Jesenice, 27. avgusta 1971

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Valjarna Bela

Prihodnji torek seja odbora za dohodek in sistem nagrajevanja

Članom odbora za dohodek in nagrajevanje pri DSŽ bo na torkovi seji posredovan predlog samoupravnega sporazuma o merilih in osnovah za delitev dohodka in osebnih dohodkov v črni in barvasti metali v Sloveniji. Nekaj več o tem nam je povedal predsednik odbora za dohodek in sistem nagrajevanja Ludvik Kejžar.

Delavski svet Železarne je na zadnji seji obravnaval pripombe delovnih skupin na osnutek samoupravnega sporazuma in sprejel sklep za nadaljnjo posredovanje na seji sprejetih stališč, tako za asociacijo, kakor za republiške organe. Na osnovi razprave v republiških organih in v asociaciji je izdelan predlog samoupravnega sporazuma za katerega je po sklepu DSŽ pristojen za dokončno potrditev odbor za dohodek in sistem nagrajevanja, da ga potrdi. Z ozirom na predhodno razpravo o osnutku predlaganega sporazuma in vsklajevanju med podjetji v asociaciji bo odbor predlog tudi potrdil.

Posvetovanje v Ljubljani

V petek, 20. avgusta 1971 je bila v prostorih Republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije seja vseh predsednikov sindikalnih organizacij, podpisnic samoupravnega sporazuma. Predsednik komisije ing. Ivan Arzenšek je prisotne seznanil z delom komisije in povedal, da je predlog v končnem besedilu poslan podpisnicam z namenom, da ga do 5. septembra potrdijo in ga nato vrnejo komisiji, ki ga bo za tem predložila verifikacijski komisiji v dokončno potrditev. Tako lahko pričakujemo, da bo samoupravni sporazum s 1. oktobrom že v veljavi.

Šef delovne enote dipl. inž. Janko Perne o akcijskem programu valjarne Bela

Polletni akcijski program osnova za mesečno konkretizacijo

Za današnji razgovor o akcijskem programu smo prosili šefa delovne enote dipl. inž. Janka Perneta, ki nam je ljubeznivo odgovoril na naša vprašanja.

UREDNIŠTVO: Najprej prosimo, da bi našim bralcem predstavili akcijski program valjarne Bela za drugo polletje.

INŽ. JANKO PERNE: Letošnji akcijski program je bil narejen tako kot v vseh delovnih enotah in v Železarni

že januarja. Polletna analiza pa je pokazala, da ga je potrebno dopolniti in nekatere točke programa bolj natančno obdelati. Tako smo v juliju izdelali dodatni akcijski program za drugo polletje. Da bi bili z akcijskim programom seznanjeni vsi člani delovnega kolektiva delovne enote, ker le tako lahko dosežemo rezultate, je program najprej obravnaval in sprejel svet delovne enote. Na osnovi tega so svoje

akcijske programe izoblikovala vodstva posameznih oddelkov pa tudi dninski asistenti za svoje dnine. Do bistvenih sprememb osnovnega akcijskega programa ni prišlo, čeprav ima vsaka dni na svoje posebne probleme, za katere rešitev je morala nakazati načine v svojem programu.

Akcijski program delovne enote smo izdelali predvsem za valjarno bluming z adjuštažo in valjarno žice, ker v

teh dveh obratih v prvem polletju niso bili doseženi zadovoljivi proizvodni rezultati. V valjarni bluming akcijski program zajema konkretne navedbe za zmanjšanje tistih zastojev, na katere sami valjavci lahko vplivajo. To so valjavski zastoji zaradi štetja in tehnološki zastoji. Nadalje vsebuje skrajšanje časa od preboda do zakladanja v globinske peči (track time) in zadrževanja posameznih šarž v globinski peči.

V adjustaži bluminga v akcijskem programu predvidevamo izboljšavo organizacije dela, hitro usposobitev novega flemarskega stroja za čiščenje in seveda boljšo kakovost dela. Glavni poudarek v akcijskem programu za valjarno žice v skrajni pozornosti za zmanjšanje zastojev in na kakovosti dela.

UREDNIŠTVO: Ker je v teku že drugi mesec izvajanja polletnega akcijskega programa, bi nas zanimali tudi že doseženi uspehi.

INŽ. JANKO PERNE: Že v prvem polletju smo po posameznih postavkah prvega programa dosegli določene rezultate. Poudarjam, samo

(Nadalj. na 3. strani)

Bistvene sestavine predloga samoupravnega sporazuma in postopek za njegovo realizacijo

Komisija za izdelavo samoupravnega sporazuma za črno in barvasto metalurgijo iz področja dohodka in osebnih dohodkov je na novi osnovi razprav in pripomb samoupravnih organov podpisnic sporazuma na osnutek že izdelala predlog samoupravnega sporazuma in je sedaj v fazi kompletiranja z vsemi potrebnimi prilogami in izračuni, da bi tako kot celota bil poslan verifikacijski komisiji v potrditev

in nato v končnoveljavno registracijo.

Delavski sveti podpisnic sporazuma ali pa od njih za to pooblaščen organi morajo dati pred tem najkasneje do 5. septembra t.l. soglasje k predlogu samoupravnega sporazuma.

Nekoliko o tem, kakšne so bile pripombe na osnutek samoupravnega sporazuma in kaj je od tega skupnega komisija pri sestavi predloga upoštevala. V ospredju raz-

prav so bili dodatki za nočno delo, delo v podaljšanem času ter za delo ob nedeljah in praznikih. Komisija je v celoti upoštevala pripombe s tem, da so pa nekatere od teh postavk navedene v razmahu od — do, tako, da ima vsako podjetje te grupacije možnost s svojimi internimi akti določiti višino dodatkov na spodnji meji, ki predstavljajo istočasno tudi minimum, ki ga postavlja Zveza sindi-

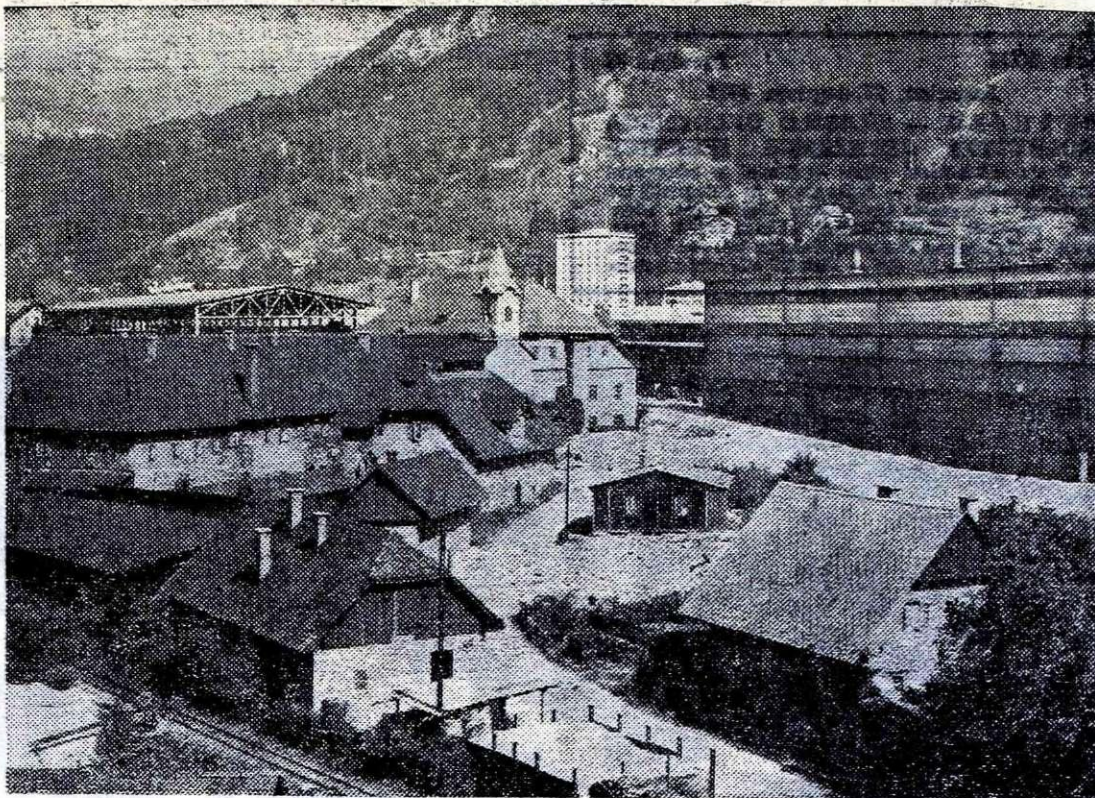
(nadalj. na 2. str.)

Skrb za varstvo in vzgojo otrok ter potrebe sodobne družine, sestavni del borbe za povečanje produktivnosti

Iz leta v leto v naši občini in Železarni narašča število zaposlenih žena in s tem tudi družin, kjer sta zaposlena oba starša. Poleg tega pa razvoj materialne osnove naše družbe in povečanje življenjske ravni spreminjata tudi razmere in način življenja v današnji družini. O teh vprašanjih smo v našem glasilu že večkrat pisali, vendar kljub temu, da še nadalje iščemo tako v podjetju kot v občini nove možnosti za zaposlovanje žena, vprašanja vzgoje in varstva, sodobne organizacije in načina prehrane ter možnosti za koriščenje posameznih uslug, ki so potrebne sodobni družini, ostajajo obrobna vprašanja, kljub temu, da zelo radi poudarjamo skrb za človeka. Vzrokov, da se stvari ne urejajo hitreje in bolj učinkovito, je več. Nekaj jih je v naši nedozoreli miselnosti in nepoznavanju izrednega pomena reševanja teh vprašanj kot predpogoja za povečanje produktivnosti dela in izboljšanje življenjske ravni ter sploh za nadaljnji napredni razvoj naše družbe. Izboljšanje življenjske ravni običajno gledamo zelo ozko skozi prizmo svojih osebnih dohodkov, medtem ko vsa druga področja, ki posredno ali neposredno vplivajo na življenjsko raven, ne vidimo ali podcenjujemo. Tako bi bilo najbrž za mnoge zelo boleče odstopanje ali dva svojega osebnega dohodka prispevati mesečno za pospešeno urejevanje vprašanja predšolskega in šolskega varstva otrok v občini. Bolj boleče kot pa to, da na primer otrok zaradi neurejenega varstva mora razred ponavljati, ali življenjsko trpeti zaradi raznih vzgojnih ter drugih motenj. Nekaj vzrokov pa je tudi v tem, da pri oblikovanju te politike v delovni organizaciji ali občini sodelujejo ljudje z nadpovprečnim standardom, odraslimi otroki ali nezaposlenimi ženami, ki te probleme ne občutijo tako in jih podcenjujejo ali pozabljajo nanje. Največkrat pa je vzrok v naši miselnosti, da je potrebno zgraditi močno ekonomsko osnovo, šele potem bomo lahko tem vprašanjem posvečali več pozornosti. Materialna osnova podjetja in občine pa je danes že na taki stopnji, da bomo morali tem vprašanjem posvečati več pozornosti. Dejstvo namreč je, da kljub nekaterim uspehom in prizadevanjem na tem področju skrbi za vzgojo in varstvo v širokem pomenu besede in sploh skrbi za družino, znatno zaostajamo za doseženo stopnjo splošnega družbenega razvoja v občini.

Pred nekaj dnevi sem se slučajno spoznal samo z enim izmed mnogih problemov, ki tarejo zaposlene žene in matere. V Železarni zaposlena mati samohranilka, ki opravlja odgovorno delovno mesto žerjavovodkinje, ob obolenosti stare mame ni imela kje pustiti svojega triletnega otroka za čas svoje dnine. »Usmilila« se jo je dobra sosedka, toda kako bo jutri, pojutrišnjem...! Kako naj ta žena dela zbrano, produktivno, ko ji misli vedno uhajajo k otroku. Kako šele žene, ko puščajo otroke same doma, brez varstva, brez prave prehrane in podobno! Najbrž bi nam analiza o teh vprašanjih, ki jo bo morala prej ali slej izdelati ustrezna strokovna služba na kadrovskem sektorju, odkrila presenetljive rezultate. S poudarkom »potrebna« sem hotel samo poudariti to, da bomo k sanacijskim in akcijskim programom podjetja in delovnih enot morali vključevati tudi ta vprašanja. Seveda pa bo prvenstveno potrebno utrditi spoznanje, da so razvoj, vzgoja in varstvo otrok in reševanje drugih vprašanj v zvezi z današnjo družino predpogoj za povečanje produktivnosti dela. Na drugi strani pa tudi s prosvetljevanjem staršev, s prikazovanjem potrebnosti organiziranega varstva in vzgoje, sodobne prehrane in podobno, spreminjati njihovo miselnost. Nič novega ne bom napisal, če omenim primere tako iz vzhodnega kot zahodnega sveta, ko celo v večjih gospodarskih organizacijah sami organizirajo šole za mlade zakonce, starše in podobno; ko imajo celo v podjetju lastne predšolske in šolske vzgojne ustanove oziroma oddelke.

S tem sem predvsem hotel opozoriti, da bodo morali tako samoupravni organi in politične organizacije kot vodstvo podjetja, tem vprašanjem posvečati več pozornosti, ker so pač sestavni del prizadevanj za povečanje produktivnosti dela in dviga življenjske ravni. V ta okvir pa sodijo poleg spoznanja teh vprašanj kot sestavnega dela borbe za višjo produktivnost, tudi narašče naložbe v te namene in večji vpliv predvsem sindikalne organizacije ter samoupravnih organov podjetja in samih delavcev pri reševanju teh vprašanj tako v podjetju kot v občini.

Najnovejši posnetek Stare Save

Bistvene sestavine predloga...

(Nadaljevanje s 1. strani)

katov SR Slovenije in pa zgornjo mejo v odvisnosti od finančnih možnosti podjetja ter tudi od tega na katero osnovo se dodatki računajo. Bilo je nekoliko pripomb in zahtevkov po spremembi nekaterih obračunskih skupin iz 4. člena sporazuma. Komisija tem zahtevam ni mogla ugoditi, ker te obračunske skupine določa že sprejeti družbeni dogovor. Kakršnokoli povečanje teh obračunskih skupin pomeni spreminjanje starta med organizacijami združenega dela. Komisija naše grupacije se je dosledno ravnala po pravilu, da naj bodo obračunske skupine za vse organizacije združenega dela enake, razlike pa naj nastopijo pri pogojih dela in pri udeležbi oziroma pri stimulaciji na ostanku dohodka v odvisnosti od poslovnega uspeha na osnovi zaključnega računa. Samoupravni sporazum uvaja torej novost v tem, da odreja udeležbo na takozv. »dobičku« v odvisnosti seveda od rezultatov dela, enako pa tudi priznava črni in barvasti metalurgiji napram drugim podjetjem relativno večji delež za pogoje dela. To načelo izhaja tudi iz 2. člena sporazuma, kjer je govora o specifičnosti črne in barvaste metalurgije kot bazne industrije.

Komisiji so bile posredovane tudi pripombe glede najnižjega osebnega dohodka, ki ga navaja čl. 18 sporazuma v znesku 800 din netto mesečno. Tudi Zveza sindikatov Slovenije postavlja zahtevo, da organizacije združenega dela dosežejo vsaj do konca leta 1971, da najnižji osebni dohodek PK delavca ne bi bil izpod 1.000 din netto mesečno pri polnem delovnem času in normalnem učinku. Ker sporazum določa med

ostalim tudi razne dodatke in pa udeležbo na ostanku dohodka, obstoja možnost, seveda v odvisnosti od poslovnega rezultata, da najnižji OD ne bi bil izpod 1.000 din netto mesečno.

Predvsem je potrebno v zvezi s tem pojasniti, da so v samoupravnem sporazumu dohodki in pogoji dela predvsem obračunski element in eden od instrumentov za oblikovanje sredstev za OD (neobdavčena masa) ne pa za njihovo delitev. Osební dohodki posameznih delavcev so odvisni od obračunske postavke (pogoji in zahtevnost delovnega mesta), od doseženega delovnega učinka itd., kar pa urejajo splošni akti delovnih organizacij.

Nekaj podjetij naše grupacije je tudi postavilo zahtevo, da se najvišji osebni dohodek omeji s 6.000 din, primere iznad te višine pa naj odbarva od slučaja do slučaja samoupravni organ. Večina podpisnic sporazuma se s tem ni strinjala, zato je komisija upoštevala predlog Zveze sindikatov Slovenije, ki pri tem upošteva faktorje rentabilnosti, angažiranost sredstev, obseg dejavnosti ter število zaposlenih, skratka upošteva vse tiste faktorje, ki dajejo značaj odgovornosti delovnega mesta z najvišjimi osebnimi dohodki in ga postavlja v stalno odvisnost od doseženega poslovnega uspeha.

Napram osnutku vsebuje predlog sporazuma dopolnilo v 10. in 15. čl., kjer so navedeni vsi stroški, ki se smejo bremeniti materialni stroški oziroma sklad skupne porabe, kar je vsebinsko zelo pomembno posebno glede koriščenja sredstev skupne porabe.

Predlog sporazuma vsebuje v 17. členu tudi važno dolo-

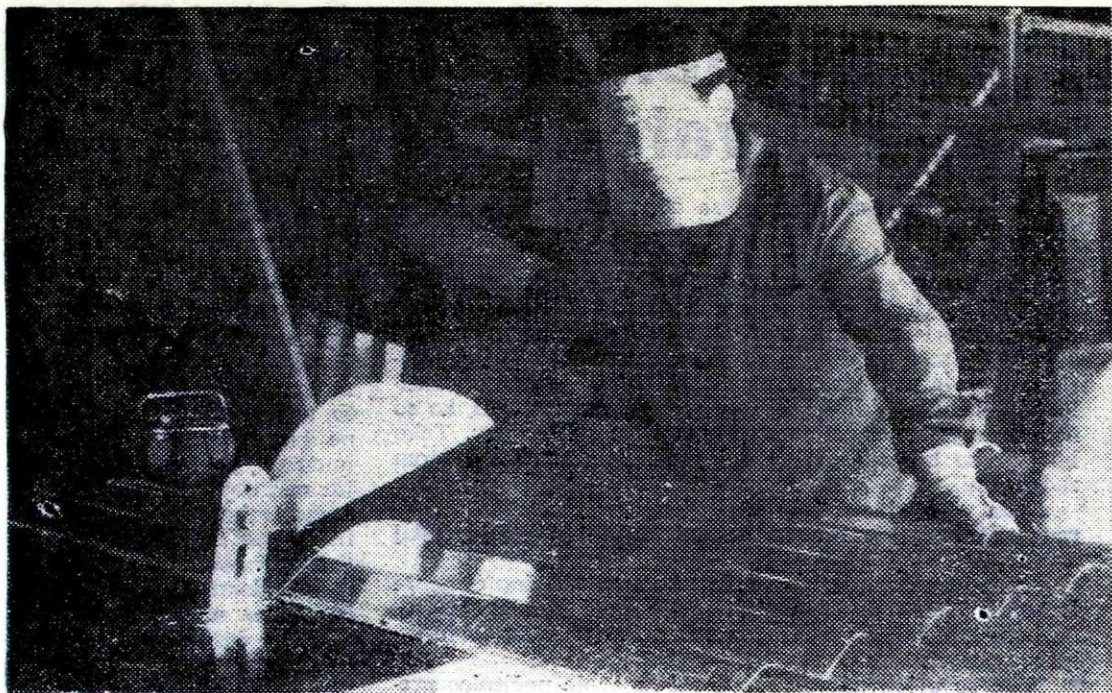
čilo, da mora delovna organizacija ob modernizaciji namensko določiti sredstva za ustrezno zaposlitev in prekvalifikacijo delavcev, da leti ne bi bili socialno ogroženi, če se pojavi presežek delavcev.

V 26. zadnjem členu predloga je nakazana veljavnost samoupravnega sporazuma. Komisija je postavila predvsem dva datuma glede tega in sicer, da se za oblikovanje neobdavčene mase osebnih dohodkov uporablja sporazum od 1. maja t.l. dalje, kar je določeno tudi po zakonu oziroma po družbenem dogovoru, ter da morajo biti interni akti podjetja vsklajeni z določili sporazuma glede izplačil dodatkov v breme osebnega dohodka, v breme sklada skupne porabe in materialnih izdatkov najkasneje do 1. januarja 1972.

Odbor za poslovno politiko pri ZPSŽ je na seji dne 20. t.m. bil mnenja, da je vskladitev splošnih aktov z določili sporazuma potrebno izvršiti na nivoju vseh treh železarn, zato je imenoval tudi posebno komisijo ter jo zadolžil, da to uredi kakor hitro bo samoupravni sporazum potrjen, kar predvidevamo tekom naslednjega meseca. Delovne organizacije, ki ne bodo predložile predloge samoupravnega sporazuma verifikacijski komisiji do 3. oktobra t.l. zapadejo pod določilo II. dela družbenega dogovora, kar pa pomeni precejšnje omejitve glede nivoja kalkulativnih osebnih dohodkov, dodatkov in stimulacije.

Sam sistem nagrajevanja oziroma sam samoupravni sporazum kot tak nam ne daje sredstev, daje nam pa možnost povečanja naših prejemkov ako je to pokrito s povečano produktivnostjo.

Ivo Arzenšek, dipl. inž.

Klepar na delovnem mestu

Polletni akcijski program...

(Nadalj. s 1. strani)

v nekaterih postavkah. Pri tem mislim predvsem na skrajšanje časa med prebodom in zakladanjem v globinske peči ter skrajšanje časa za ogrevanje vložka. Tako nam je na primer uspelo zmanjšati porabo mazuta na globinskih pečeh od 32 kg na tono, na 28,2 kg na tono. To pa seveda pomeni občutno zmanjšanje proizvodnih stroškov. Tudi pri zastojih na blumingu je bil opazen določen napredek, vendar je močno nihalo iz meseca v mesec. Ravno tako smo nekoliko zmanjšali zastoj v valjarni žice, vendar pa predvidenega zmanjšanja po akcijskem programu še nismo dosegli. Ker so akcijski program v podrobnostih obravnavale vse delovne skupine, z optimizmom pričakujemo, da bodo rezultati v zadnjih štirih mesecih še boljši.

Ob tem bi predvsem rad naglasil še to, da akcijski program ne sme biti togo določilo, ampak mora predstavljati samo osnovo za tekoče prilagajanje konkretni situaciji. Situacija v obratih se stalno spreminja, kar je še danes kritično, jutri ni več in obratno. Pojavijo pa se lahko novi problemi, ki v akcijskem programu niso bili predvideni. Zato je sedanje akcijske programe in dosežene rezultate ter odstopanja potrebno mesečno analizirati in na osnovi tega takoj izdelati dodatni program, odvisno od tega, kje so se pojavile šibke točke. Nujno pa je, da ima vsaka delovna skupina svoj akcijski program, ki ga mora tudi osvojiti oziroma z njim seznaniti sleherne delavce, ker le z obveščenostjo vseh članov in z njihovo aktivno udeležbo pri sprejemanju akcijskih ukrepov bomo dosegli njihovo večjo zavzetost, kar pa je pogoj, da dosežemo predvidene rezultate z akcijskim programom.

UREDNIŠTVO: Kakšni so objektivni izgledi, da do konca leta ublažite planski proizvodni zaostanek iz prvega polletja?

INŽ. JANKO PERNE: Medtem, ko bo adjustaža štekla svoje planske obveznosti brez nadaljnega lahko nadoknadila, pa bo mogoče planski izpad proizvodnje v valjarni žice le s težavo in velikimi naporji vseh zaposlenih nadoknaditi. Skoraj nobenega izgleda pa ni, da bi lahko nadoknadili izpad proizvodnje v valjarni bluming. Predvsem zato, ker tudi jeklarna iz znanih razlogov ne dosega planskih obveznosti. Poleg tega pa se nam je zaradi zastojev, zaradi remonta globinskih peči v juliju in zaradi popravila proge Jesenice — Bela, v juliju in avgustu občutno povečala zaloga hladnega vložka pred globinskimi pečmi. Tam je sedaj vskladiščeno približno 15.000 ton jekla.

UREDNIŠTVO: Med prejšnjimi odgovori ste že omenjali primer zmanjšanja proizvodnih stroškov. Ali so morda še kje možnosti za zniževanje proizvodnih stroškov?

INŽ. JANKO PERNE: Čeprav smo uspeli že nekoliko znižati proizvodne stroške, pa še vedno obstojijo možnosti nadaljnega znižanja. Predvsem je pomembno izboljšati dobit (izplen), ki predstavlja pri ogromnih količinah jekla zelo pomembno postavko. Izboljšanje dobiti za pol odstotka pomeni občutno znižanje proizvodnih stroškov. To, poudarjam bolj zaradi bralcev, lahko dosežemo s pravilnim ogrevanjem vložka, z dobrim in pazljivim valjanjem na bluming šteklu ter s skrbnim pregledom polizdelka v adjustažah. Omenjenih pol odstotka izboljšanja dobiti pomeni približno 2.500 ton več jekla letno za naše naročnike. Tudi kvalitetno delo, predvsem na šteklu in v va-

ljarni žice, bi prispevalo k zniževanju stroškov v tem smislu, da ne bi bila potrebna dodatna tehnična obdelava pločevine. S tem bi namreč omogočili večjo in boljšo proizvodnjo v hladni valjarni oziroma žičarni. Pazljivo delo s stroji in ostalimi proizvodnimi napravami, predvsem z žerjavom, bi ravno tako precej vplivalo na zniževanje stroškov vzdrževanja.

Obsežen program v septembru in oktobru

Sedma seja predsedstva tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata železarne je bila v prejšnjem tednu. Obravnavali so aktualno problematiko in se dogovorili za začetek široke razprave, v kateri naj bi sodelovali vsi predsedniki sindikalnih odborov, predsedniki svetov delovnih enot, in vsi predsedniki komisij za nagrajevanje pri svetih delovnih enot. Razgovor bodo organizirali do 31. 8. 1971.

Vsi, ki se bodo udeležili razgovora, so ustrezno gradivo že prejeli in bodo lahko na sestanku posredovali že nekaj pripomb in morebitnih vprašanj širšega kroga članov kolektiva.

V dneh od 15.—30. septembra bo skupna seja članov tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata železarne, tovarniške konference ZK železarne in TK ZMS železarne. V drugi polovici septembra bo predsedstvo TOOO sindikata obravnavalo predlog o benificiranem stažu, ki je vključen v vseh treh železarnah.

V septembru pa bo komisija za delo s sindikalnimi odbori pripravila predlog, kako naj bi bolje organizirali delo sindikalne organizacije na ravni delovnih enot.

Komisija za samoupravljanje pri TOOO sindikata mora do srede oktobra pripraviti analizo dela delovnih skupin v železarni. Na osnovi te analize naj bi pozneje tekla raz-

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

Dežurna služba

	telefon v pisarni	doma
SOBOTA, 28. avgusta: inž. Boris BREGANT, TSN	803	81/628
NEDELJA, 29. avgusta: Anton GROSELJ, valjarna Bela	848	81/410
PONEDELJEK, 30. avgusta: inž. Janko PERNE, valjarna Bela	848	81/904
TOREK, 31. avgusta: Teodor OKROZNIK, gradbeno vzdrževanje	577	81/327
SREDA, 1. septembra: inž. Ivo ARZENSEK, SEP	501	500
ČETRTEK, 2. septembra: inž. Janez BIDOVEC, TPD	240	745
PETEK, 3. septembra: inž. Karel RAVNIK, elektro jeklarna	433	81/411

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Obvestilo!

Komisija za oceno in prodajo osnovnih sredstev pri DS obvešča člane kolektiva, da je mogoče kupiti likvidirane elektro motorje.

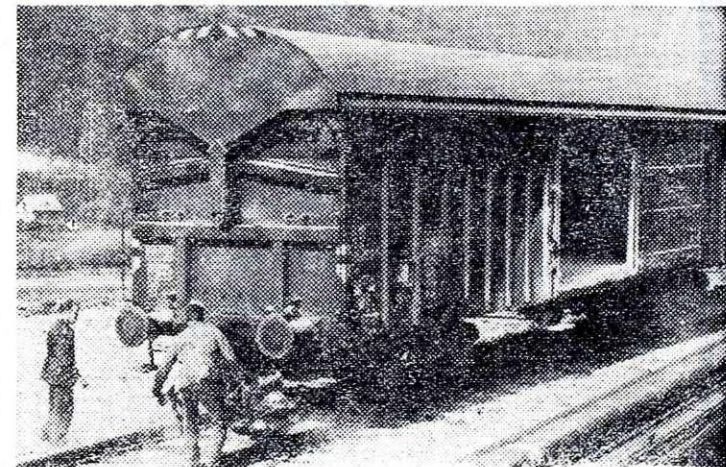
Interesenti bodo prejeli vsa potrebna pojasnila na mali prodaji.

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

prava o tej problematiki.

V zadnjih dneh oktobra ali prvih dneh novembra pa nameravajo organizirati še razpravo o splošnem ljudskem

odporu. Program dela TOO sindikata železarne je dokaj obširen in medsebojno povezan tudi z delom ZK in ZM v železarni.

DA V JEKLOVLEKU NE BI BILO ZAOSTANKOV KONCEM MESECA — V jeklovleku ob koncu meseca zaostaja približno 100 ton izdelkov, ki jih avtoprevozniki nočejo odpeljati, ker gre za manjše količine za večje število prejemnikov. Da bi se to rešilo, se je železnica, ki je po posebni pogodbi odgovorna za odvoz vseh izdelkov železarne, obvezala da bo v jeklovlek dostavljala železniške vagone, da bi se naložili kot zbirni vozovi.

Glede na to, da v jeklovleku zaradi neprestanih prevozov cestnih vozil ni dovolj prostora, je bilo dogovorjeno, da se bo naredil poskus z motornim potiskačem, s katerim bi vagon postavili v halo tik pred nakladanjem, po naložitvi pa bi ga postavili zopet ven, na tir, tako da ne bi bil nikomur napoti. Demonstracija tega je bila prejšnjo sredo. »Lokopulserja« so posodili iz železniške vozovne delavnice na Jesenicah. Pri tem se je ugotovilo, da se premik s to napravo lahko na tem mestu koristno opravi, dokončnega zaključka pa niso sprejeli. Mešana komisija železarne in železnice, ki se ukvarja z racionalizacijo notranjega in zunanega transporta, bo o tem s pristojnimi še razpravljala in nato šele sprejela sklep za vse najboljše rešitvi. (Na sliki demonstracija z »lokopulserjem«.)

B.

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Govorijo mladi, ki so počitnice preživel v našem kolektivu

Kot vsako leto so se tudi letos mladi med počitnicami zaposlili v Železarni, da zaslužijo in si s tem kupijo šolske potrebščine oziroma kar želijo.

Z namenom, da bi kaj več izvedel, sem obiskal nekatere mlade, ki delajo, da spregovorijo o delu, ki ga opravljajo in o sebi.

Najprej sem zastavil vprašanje MAJDI IPAVEC, ki je letos končala pedagoško gimnazijo v Tolminu.

Majda, kako se kaj počutiš na delovnem mestu, ki so ti ga zaupali, da ga opravljaš?

Na delovnem mestu se dobro počutim, čeprav je zame povsem novo. Opravljam razno pomožno pisarniško delo, ki je različno, s tem pa še bolj zanimivo. Najprej sem se privajala, sedaj pa s sošolko izpisujeva podatke o delavcih, ki delajo v Železarni. Vsemu temu pa pomagajo dobri odnosi uslužbencev, ki so tukaj zaposleni ter njihova prijaznost in razumevanje. Sedaj, ko pa sem že dalj časa na delovnem mestu, mi zaupajo tudi bolj odgovorno delo, ki ga moram opraviti zelo natančno, ker nadaljnje delo opravi elektronski stroji.

Ali delaš prvič v Železarni?

V Železarni delam že drugo leto. Ker mi je bilo delo v lanskem letu všeč, sem zaprosila tudi letos. Bistvo je pa vsekakor »zaslužek«.

Končala si gimnazijo, se boš sedaj odločila za nadaljnji študij? Za kaj si se odločila?

Tako kot pred ostalimi gimnazijci, ki končajo s študijem, je bilo tudi pred menoj vprašanje, kam sedaj. Tako sem bila tudi sama dolgo v dvomih. Najprej sem hotela na filozofsko ali medicinsko fakulteto, končno pa sem se odločila za pedagoško akademijo. Ta poklic me je dolgo zanimal, pa tudi gimnazija, ki sem jo dokončala, je pedagoške smeri.

Posvetila se bom predvsem študiju angleščine in slovenščine. Sicer pa bom imela še dovolj časa, da se bom odločila.

Zakaj si se odločila za počitniško delo, sem povprašal PAVLO LUKS, dijakinja srednje vzgojiteljske šole v Ljubljani?

Za počitniško delo sem se odločila predvsem zaradi zaslužka. Kupila si bom potrebne šolske potrebščine za novo šolsko leto, saj mi starši ne morejo nuditi velikih finančnih sredstev. Ljubljana je pa za študente, dijake iz drugih krajev, zelo draga.

Kakšni so odnosi delavcev, ki so v obratu zaposleni, do mladih, ki delate v Železarni med počitnicami?

Zame so dobri, saj sem navajena delati. V elektrodnem oddelku sem bila zaposlena že lani in že poznam del njihovih navad. Smo pač različni. Mislim, da pa bi bilo treba upoštevati, da nekatera dekleta, ki delajo med počitnicami, niso navajena naporenega dela in bi morali biti starejši do njih bolj uvidevni. Večina nas je iz srednjih šol in nismo navajeni osemurnega trdega dela.

OLGA JUKIČ, dijakinja šole za zdravstvene delavce na Jesenicah:

Ali se ti ne zdi Železarna od znotraj drugačna kot si si jo zamislila?

Vsekakor je moje mnenje drugačno. Gledati eno uro, ali osemurno delo, ni vseeno, ali ne? Drugače gledam delavca, ki dela pri plavžu, v martinarni in nasploh v železarni, kot prej, ko sem si mislila, kako srečni so, ko dobivajo osebnih dohodkov. Nisem pa vedela, kako težko jih je zaslužiti! Lepše je biti v šoli, pa čeprav včasih malo »zaškripa«. Z voljo in zavestjo posebno mladi hitro zacelimo rane in popravimo svoje napake.

Olga, kaj misliš sedaj, ko si spoznala del železarne, o mladih, ki delajo v železarni?

Mislim, da se mladi železarji včasih preveč hvalijo, koliko zaslužijo in koliko delajo oziroma »lenarijo«. Lahko je pripovedovati nekomu, ki gre samo skozi železarno. Težje pa je tistemu, ki poizkusi z delom v železarni. Pa saj se vsi radi včasih »pohvalimo«. Smo pač taki.

MARIJA POLANC — letos končala osnovno šolo:

Kako se počutiš v obratu in kakšen vtis so napravili nate sodelavci v elektrodnem oddelku?

V elektrodnem oddelku delam že drugo leto. Delavci so prijazni in zelo radi pomagajo, če imajo čas. Samo v proizvodnem obratu ima vsak svoje delo in tako ne najdejo veliko časa za nas.

Samo da te prekinem, kako se počutiš ob koncu dneve?

Tako kot vsak mlad, ki dela med počitnicami v proizvodnem obratu, sem zelo utrujena.

Kmalu se bodo spet odprla šolska vrata, ali nameravaš dalje obiskovati šolo?

Ne, v jeseni se bom zaposlila v obratu Iskra na Blejski Dobravi. Najprej sem mislila v Železarno, pa se mi zdi, da je v Iskri ravnaj naporno delo. Poizkusila bom.

Na kraju pa sem zaprosil za odgovor še praktikantko NADO DEJAK.

Letos opravljam na kadrovskem sektorju obvezno prakso. V železarni pa sem delala že, ko sem obiskovala gimnazijo. Delo, ki ga sedaj opravljam, bom lahko koristno uporabila pri nadaljnjem študiju. Prav tako pa mi je tudi znanje, ki sem ga dobila na fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo, prišlo prav. Nisem edina praktikantka na tem oddelku, bili pa smo vsi presenečeni, ko so nas sedanji sodelavci povabili na izlet na Triglav. Tako kot jaz so bili tudi vsi ostali praktikanti s tem izletom zadovoljni.

Nada, skupaj sva bila v predsedstvu Občinske konference ZMS. Imela sva velike načrte. Kateri pa je sedaj največji?

Želim in upam, da bom sedaj, ko sem uspešno opravila I. letnik FSPN, uspešno nadaljevala in dokončala študij, da bom diplomirala v rednem roku. Drugih načrtov in želja zaenkrat nimam.

Tako so pripovedovali mladi, ki so svoje počitnice preživel na delovnih mestih med našimi železarji. Ob koncu jim vsi mladi iz železarne želimo čim več uspeha pri nadaljnjem študiju na fakultetah ter višjih in srednjih šolah!

fk

Še nekaj o delu mladih

Kljub temu, da bo v tej rubriki še najprej govora o delu in problemih mladih v obratnih aktivih ZM Železarne, pa bo danes govora še o nečem drugem. Vzrok? Preprosto; bliža se čas, ko bo zopet treba začeti z rednim delom v mladinski organizaciji, pa menda ne bo napačno spregovoriti tudi o rezultatih oziroma zapažanjih z dosedanjih razgovorov. Navsezadnje, dosti je bilo napisanega, da pa to ne bi ostalo samo na papirju in odneslo vtis, da se je pisalo zgolj zato, da je bila rubrika polna iz številke v številko, smatrava za nujno, da se analizira delo mladih v obratnih mladinskih aktivih, kar naj bi služilo kot skromen prispevek za nadaljnje delo mladih. Misli, da ta analiza oziroma razmišljanje o delu mladih ne bi smelo ostati samo pri nama, kajti upoštevati je treba, da so o delu, željah, ciljih in hotenjih govorili mladi, ki v določenem okolju živijo in delajo ter ga tudi najbolj poznajo. Pri pregledu vseh teh razgovorov in zapisov je opaziti dosti skupnih točk in problemov, ki so značilni za skoraj vse obratne aktivne ZM v Železarni. Kaj sva torej opazila?

Prvič: organiziranost mladih v aktivih je poprečno slaba, ponekod so mladi celo brez formalnega vodstva, v večini aktivov pa le-ta premalo zainteresirano delujejo.

Drugič: programi dela v posameznih obratnih aktivih so že prava redkost, če pa so že, se zaradi različnih vzrokov ne izvajajo.

Tretjič: nekatere akcije kot so prireditve ob mesecu mladosti, okrasitev volišč, ponekod razne zbiralne akcije, nadalje razna športna tekmovanja in podobno, so pokazala, da med mladimi kljub vsemu vlada določeno zanimanje za neko delo. Treba pa je ob tem pripomniti, da je povezanost med aktivni slaba, zaradi česar tudi dobro zamišljene akcije slabše uspejo.

Četrtrič: Mladi so se tudi pritoževali nad prepoznam in neučinkovitim obveščanjem o določenih akcijah. Smatrava, da je vzrok v preveliki razdrobljenosti v samih aktivih in neučinkovitem uresničevanju sklepov predsedstva TK ZM Železarne. To toliko bolj lahko trdimo zato, ker so v predsedstvu prisotni predstavniki skoraj vseh aktivov.

Petič: mladi so v svojih zahtevah premalo odločni in se prehitro vdajo malodušju. Premalo so tudi uporni in vztrajni pri doslednem izvrševanju svojih akcij, katerih učinek vsled tega kmalu zbledi.

Šestič: navajava nekaj najbolj značilnih problemov, ki mlade tudi v neki meri postavljajo v položaj neaktivnosti oziroma neučinkovitosti. Tu je nedvomno potrebno omeniti fluktuacijo mladih, ki je povzročala kadrovske težave, delo aktivna marsikje sloni običajno na ramenih samo predsednika aktivna, nezadostna finančna in moralna pomoč s strani družbeno političnih aktivov in obratovodstev, mladi, ki so vključeni v delo samoupravnih organov, nimajo: ali premalo razčiščenih pojmov o svoji vlogi, ali pa se njihove besede premalo upoštevajo. Ob tem naj pripomnim še nekoliko grenko resnico, da dosti mladih niti ne more zagovarjati stališča vseh mladih železarjev, ker mladinska organizacija železarne tudi nima izdelanega programa svoje dejavnosti. Opaža se tudi, da je aktivnost mladih premalo usmerjena v smeri pomena vloge mladega človeka v nadaljnjem ekonomskem in družbeno političnem razvoju naše države, katere nosilec naj bi bila ravno mladina.

Kot sva omenila, naj bi bilo to pisanje zgolj najin vtis, ki sva ga dobila ob obiskovanju obratnih aktivov in pogovorih z mladimi. Najino pisanje nikakor ne bo doseglo svojega namena, če bi se našel ali našli mladi, ki bi zopet smatrali tako mnenje za zlonamerno in oportunistično.

Kot je bil do sedaj običaj, se v take analize, ali bolj rečeno razmišljanja o delu mladih v taki širini do sedaj še ni nihče spustil, zato tudi resno dvomiva, da bi tokrat kaj takega storil kdo drug, ki bi naj bil bolj poklican za to. Midva sva to storila resda samoiniciativno, vendar z željo pomagati in predvsem vzpodbuditi tudi druge k podobnemu razmišljanju in navsezadnje preiti h konstruktivnemu delu. Morda mnogim to vsaj za jesensko obdobje ne bo težko, saj so mnogi imeli kaj povedati tudi o svojih načrtih, željah itd. Namenoma tukaj nisva izdajala tistih par dobrih aktivov in tistih izrazito slabih, saj le-te menda dosti dobro poznamo. Naj zato ne bodo nekateri užaljeni, češ nam pa teh očitkov res ni treba, saj kar dobro delamo. Kot rečeno, to naj bo impulz, ki naj bi prešel v stalno bitje, kajti brez stalnega »kardiograma« dejavnosti v obratnih aktivih, bo vodstvo TK ZM le težko pokrivalo njihove želje, zahteve in potrebe.

Kaj pa smo v tem času še pisali v naši rubriki? Misli, da kar precej! Poleg že omenjenih tem smo govorili tudi o življenju in delu posameznikov, tu so razna razmišljanja o mladih v družbi, veliko je bilo napisanega o mladem človeku in njegovem prostoru v občini, problemih mladih iz drugih republik, potem so tu še zapisi o sodelovanju mladih iz občine z graničarji, ki čuvajo bližnje državne meje. Še bi lahko naštevali, pa raje pogledjmo, kaj smo, nenamerno, spustili. Tu bi omenila predvsem to, da smo v preslabem kontaktu s svorniki iz Raven in Štor in da o njihovem delu pravzaprav nič ne vemo, premalo pa je tudi novic o delu mladih v družbeno specializiranih organizacijah in KS. Hm, morda malce zlobno, vendar tudi tega nisva pozabila — premalo se je namreč pisalo o resnično uspešnih akcijah. In zakaj? Ja, premalo jih je bilo, kajne?!

Peter in Ernest

Železarski globus

IRAN — Posebna misija japonske vlade je bila pred kratkim na obisku v Iranu. S predstavniki iranske vlade so se razgovarjali o posojilu v višini 40 milij. dolarjev. S temi sredstvi bodo na Japonskem kupili hladno valjarno z letno zmogljivostjo 500.000 ton.

JAPONSKA — Japonska železarska industrija zaposluje 460.000 delavcev in uslužbencev ali 6,4 % vseh zaposlenih v tej državi. Ti proizvedejo letno za 11,2 milijarde dolarjev izdelkov oziroma 10 % celotne japonske industrijske proizvodnje.

Samoupravni organi v preteklem tednu

2. seja odbora za kadre

Predsednik odbora dipl. inž. Boris Bregant je drugo sejo odbora sklical 13. avgusta in predlagal za dnevni red pregled sklepov zadnje seje, odobritev štipendij za šolsko leto 1971/72 in informacijo o vpisu v poklicno in tehnično šolo, redni in večerni oddelek.

Pri pregledu sklepov zadnje seje je odbor sprejel še nekaj dodatnih sklepov, med drugim tudi program dela odbora za II. polletje 1971.

Na predlog strokovne komisije kadrovskega sektorja je odbor odobril štipendije za šolsko leto 1971/72 naslednjim štipendistom:

Na fakulteti — matematika-fizika: Nataša Bulovec, Ivo Ščavničar in Alojz Mestek.

Na fakulteti - kemija: Dragica Šterk (za 3. letnik), Jože Ravnik in Vlasta Kotnik.

Na fakulteti za strojništvo I. stopnja: Boris Benčina, Jože Cej, Boris Dugar in Jože Filej; obe stopnji: Marjan Endlihar, Jože Urbanc, Stan-ko Hlebanja in Jože Šranc.

Na fakulteti za elektro-tehniko: Silvo Bradaškja, Božidar Černe, Stanko Kogoj in Tomaž Zlogar.

Na ekonomski fakulteti: Cvetka Ambrožič, Vitomir Komljanc, Janez Kozlevčar, Nada Kuralt, Marija Mlekuž, Boris Pesjak, Simona Pirš, Antonija Slivnik, Magda So-dja in Marija Zupan.

Na filzofski fakulteti: Hele-na Mrak (psihologija) in Ivan-ka Bauman (germanistika).

Na fakulteti za politične ve-de, sociologijo in novinar-stvo: Tatjana Babič (polito-logija) in Alenka Likar (socio-logija).

Višja ekonomsko-komercial-

na šola Maribor — I. stopnja: Igor Vajs, Anamarija Abruč in Elizabeta Novak; II. stop-nja: Marija Pikon.

Višja šola za organizacijo dela: Anton Jamar.

TSS — metalurški oddelek Jesenice: Miro Eržen, Jože Gregorc, Vlasta Intihar, Mi-ha Peternel, Anton Šteblaj in Marjan Kramar.

TSS — strojni oddelek Je-senice: Borut Cegnar in Bo-jan Šranc.

TSS — Elektro Kranj za IV. letnik: Tine Košir, Viktor Lužar in Ivan Zustović.

TSS — elektro Kranj za I. letnik: Janko Bauman, Ro-man Kolman, Darko Stefan, Drago Huber, Pavle Pirih in Marko Stegnar.

Obdobje je v nadaljevanju tudi odobril študijske ugod-nosti za postdiplomski študij operacijskega raziskovanja dipl. inž. Vasiliju Komanu in dipl. inž. Antonu Kosu.

Ko je odbor vzel na znanje informacije o vpisu na po-klicno in tehnično šolo — red-ni in večerni oddelek, so spre-jeli še naslednje sklepe:

— Železarna za šolsko leto 1971/72 ne prevzema plačila šolnine za vpisani novi letnik strojne tehnične šole. Tudi slušateljem se ne odobrijo študijske ugodnosti, ki so ve-zane na izredno šolanje.

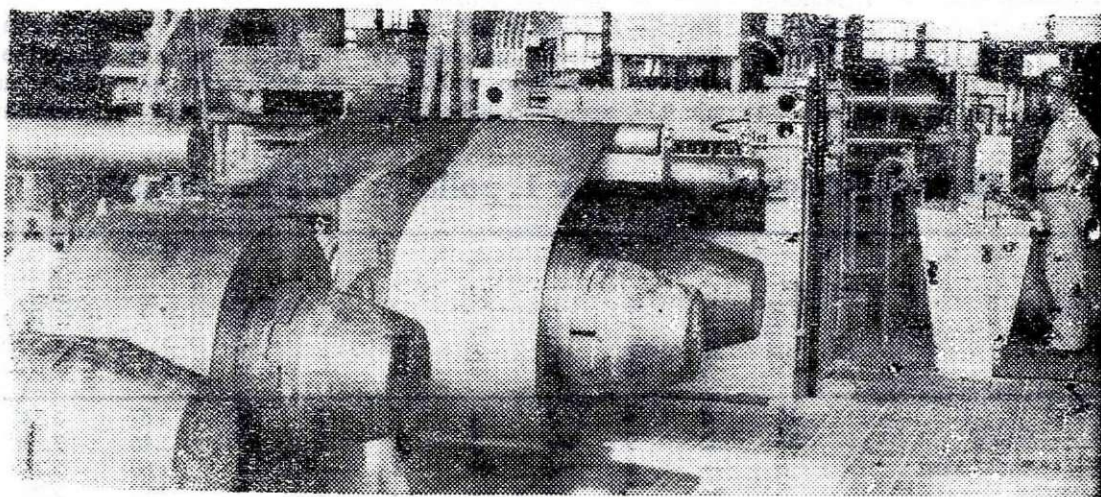
— Predlog kadrovske služ-be o ustanovitvi dveletne de-

lovodske šole bo odbor ob-ravnaval na osnovi programa in konkretnega predloga kan-didatov in na tej osnovi do-končno sklepal.

— Za metalurški oddelek TSS je Železarna pripravlje-na kriti šolnino in nuditi ugodnosti za študij, toda le pod pogojem, da bo vpisanih najmanj 20 slušateljev.

— Odbor je na predlog ka-drovske službe postavil na mesto vodje toplotne energije s 1. 9. 1971 dosedanjega asi-stenta strojnih delavnic dipl. inž. Alojza Nečimerja, ker gre dosednji vodja Pavle De-beljak v pokoj.

— Na predlog kadrovske službe se Stane Torkar, vodja vzdrževanja obrata plavž pre-mesti na delovno mesto refe-renta za remontne — tehnične službe, na njegovo mesto pa se razporedi strojni tehnik Marjan Drolc. Razporeditev velja od 1. septembra.

Konti proga med obratovanjem

9. seja odbora za plan in finance

Predsednik odbora dipl. inž. Janez Komel, je za dnevni red seje, ki je bila 16. avgusta, predlagal pregled izvrševanja skle-pov prejšnje seje in poročilo direktorja za proizvodnjo dipl. inž. Avgusta Karbe o rezultatih proizvodnje v prvi dekadi avgusta.

Pri pregledu sklepov so ugotovili, da so vsi sklepi iz-vršeni, razen enega, ki ima dolgoročnejši značaj. V zve-zi s tem sklepom bo odbor zasledoval po posameznih me-secih proizvodne rezultate je-klovleka in žičarne ter sproti ugotavljal vzroke, če ne bo zadovoljive proizvodnje.

Po poročilu direktorja za proizvodnjo je bil v prvi de-kadi plan skupne proizvodnje izpolnjen z 79,4 %, blagovne proizvodnje 74,4 % in odpra-ve 73,6 %. Vzroki za nezado-vljive rezultate v prvi deka-di so predvsem v izredno hu-di vročini, veliki odsotnosti delavcev zaradi rednih letnih dopustov, slabega stanja pe-či v martinarni, popravila pa-rovoda Jesenice — Bela in popravila tira Jesenice - Bela.

V posameznih obratih pa so poleg navedenih vzrokov na nižjo proizvodnjo od pla-nirane vplivala še naslednja dejstva: martinarna je tri dni

obratovala le s tremi pečmi zaradi slabe kakovosti ognje-vzdržne opeke, ASEA električ-na peč je imela dva večja za-stoja zaradi okvare na elek-troodni glavi in tokoodjemal-ca, na blumingu je bilo osem ur zastoja zaradi popravila parovoda in težav zaradi pre-kinitve prevoza na progi Je-senice—Bela, valjarna 2400 je imela 16 ur zastoja zaradi popravila parovoda, zaradi pomanjkanja vložka pa bo-do delovno soboto prenesli na eno naslednji prostih sobot, v jeklovleku še vedno primanjkuje delav-cev, imajo pa tudi velik odstotek izmečka, ki pa se nekoliko zmanjšuje, v hla-dni valjarni so imeli okvaro Demag valjčnega stroja in Sie-mag krožnih škarij, v žičarni se k pomanjkanju delavcev pridružuje še povečana od-sotnost zaradi dopustov, kar je prisotno tudi v žebljarni in elektrodnem oddelku.

Sestanki delovnih skupin

13. 8. 1971 — VALJARNA ŽICE — NOČ. Članom delovne skupine je bilo posredovano poročilo o iz-polnjevanju proizvodnega načrta za I. polletje. Rezultati so zadovoljivi in zato niso imeli k po-ročilu pripomb. V juliju je linija rezanja dosegla proizvodni načrt s 97,2 %. Na proizvodnjo vplivajo stalni problemi — slabo valjani svitki. Oblikovalne proge so dosegle rekordno proizvodnjo, vprašujejo pa če bodo ustrezni tudi osebni dohodki. Obravna-vali so še disciplino in nagrajevanje. Hočejo imeti odgovor na vprašanje zakaj je bil pri rekordni proizvodnji tako nizek % po enoti izdelka.

13. 8. 1971 — VALJARNA BELA — LAZAR, po-vršinska obdelava. Z doseženimi rezultati v juliju niso bili zadovoljni. Menijo, da za neuspehe niso krivi le neposredni proizvajalci, ampak tudi vod-stvo. Kadar dobro delajo in so rezultati zadovoljivi ni nikogar od vodstva v obrat, da bi pohvalil de-lavce, vendar je prav da tudi v kritičnem obdobju vodstvo obrata pomaga s skupnimi močmi reševati nastalo situacijo. Našteli so vrsto pomanjkljivosti, ki vplivajo na izpolnjevanje proizvodnega načrta. Za tem so obravnavali akcijski program. S progra-mom se strinjajo, vendar imajo pripombo zaradi delovne sile, za katero bi morala kadrovska služba poskrbeti. Potrebna je zaostritev tehnološke in de-lovne discipline, saj mora biti material kvalitetno očiščen. Ob koncu sestanka so imeli še nekaj pri-pomb zaradi prevozov na delo in s tem v zvezi za-radi koriščenja delovnega časa.

VALJARNA BELA — BEG. Z doseženimi rezul-tati v juliju niso bili zadovoljni. Bilo je precej za-stojev na žerjavih in na brusilnih strojih, razen tega so bile slabe površine, primanjkuje delavcev, razen tega pa je tudi neustrezen sestav delavcev (mladi delavci). Tudi na tem sestanku so bili mne-nja, da za neuspeh niso krivi le neposredni proiz-vajalci, ampak tudi vodstvo in ostale službe. Vod-stvo ima pripombo le v primeru, če nekdo ne dela, da pa bi poskrbeli za boljše pogoje pa obi-čajno ni denarja. Z akcijskim programom so se strinjali, vendar menijo, da ob tako veliki fluktua-ciji ne bo mogoče akcijskega programa izpolniti. Potrebovali bi stalno delovno silo. Tudi tehnolo-ško disciplino bo treba zaostri in si prizadevati za kvalitetno čiščenje, medtem ko zahtevajo tudi boljši polizdelki. Obravnavali so tudi vprašanje de-lovne discipline v obratu. Ponovno je bilo postavl-jeno vprašanje sistematičnega zdravniškega pre-gleda.

10. 8. 1971 — VALJARNA BELA — ERJAVEC. Tov. Kavčič je govoril o izpolnjevanju proizvodne-ga načrta za mesec julij, ki je bil dosežen le s 95 %. Vzroke je treba iskati tudi pri slabi disciplini na delovnih mestih, ne pa pri dopustih, ki so v tem času najbolj pogosti. Delavce so ponovno opozorili na točno prihajanje na delo in odhajanje z delo-vnih mest. Prevzemalci morajo bolj dosledno opra-viti delo, ker je bilo v zadnjem času nekaj zameš-njav materiala. Opozorili so tudi na pogosto trga-nje verig pri magnetu na 16 t žerjavu. Če se veriga

pretrga je treba nemudoma oddati verigo v po-pravilo.

10. 8. 1971 — VALJARNA BELA — PODLIPNIK. Vodja oddelka je posredoval pregled proizvodnje za julij. Rezultati niso zadovoljivi, vzroki pa so naslednji: Veliko zastojev na žerjavih in brusilnih strojih, neustrezne površine materiala, neustrezen sestav delavcev in slaba disciplina pri nekaterih posameznikih ter vročina. Kritično so ocenili delo vodstva, ki se premalo prizadeva, da bi izboljšali pogoje za normalno delo. S predlaganim akcijskim programom se strinjajo, vendar bo treba zagoto-viti ustrezno delovno silo in zmanjšati zastoj.

18. 8. 1971 — VALJARNA ŽICE — KOREN. Plan za julij je bil izpolnjen z 98,3 %. To je največja proizvodnja odkar obratuje valjarne žice. V nade-ljevanju so obravnavali še proizvodno problema-tiko in govorili o nagrajevanju.

13. 8. 1971 — PLAVŽ — Kamnolom Mežakija. Seznanjeni so bili z rezultati doseženimi v I. pollet-ju in s proizvodnim načrtom za II. polletje. V ste-ni kamnoloma bo treba pripraviti čim več delo-višč, kjer bo vrtala vrtalna garnitura za globin-sko miniranje. Zaradi remonta akumulatorske lo-komotive bodo morali minerji čimprej pripraviti rezervo kamna na prvi etaži.

13. 8. 1971 — PLAVŽ — Kamnolom Trebež. S proizvodnjo dolomita so zadovoljni, vprašujejo pa, kako je z montažo separacije, ki ne napreduje. Zaradi tega martinarni dostavljajo neopran in ne-klasiran dolomit. V juliju je zaradi močnega naliva precej zalilo tire in cesto v kamnolomu. Toda za čiščenje in ponovno normalizacijo niso dobili do-datnih delavcev, zato takrat ni bilo proizvodnje. To je tudi vzrok, da martinarna nima na zalogi dolomita, delovna skupina pa si prizadeva, da bi imeli čimveč zaloge.

Delovne skupine v I. polletju 1971

Vsako leto sprejmemo na počitniško prakso veliko število dijakov in študentov, ki si v tem času želijo prislužiti nekaj za šolo, počitnice, obleko..., brez dvoma pa nam pogosto zelo uspešno blažijo dopustniško odsotnost delavcev in uslužbencev.

Doslej smo jih v našem glasilu predstavljali z razgovori, tokrat pa naj spregovori njihovo delo samo.

Na kadrovskem sektorju opravlja svojo obvezno prakso Nada DEJAK, študentka 1. letnika fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo. V tem času je analizirala sestanke delovnih skupin v I. polletju 1971.

Poglejmo, kaj je ugotovila!

Primerjava števila sestankov med 1. polletjem 1970 in 1. polletjem 1971

Na splošno so imele delovne skupine manj sestankov v I. polletju 1971 kot pa v I. polletju 1970. Poprečje Železarn za I. polletje 1970 je bilo 2,27 sestankov na delovno skupino in je torej še kar blizu temu, kar določajo naši samoupravni akti (obvezen sesatek vsak drugi mesec, torej trije sestanki na delovno skupino). V I. polletju 1971 pa to poprečje pade na 1,33 sestankov na delovno skupino. To je že zelo zaskrbljujoče, saj je sestajanje in

razpravljanje o skupnih problemih izhodišče za uspešno samoupravljanje. Vendar predvidevam, da se bo stanje v bližnji prihodnosti izboljšalo, saj so vsi delovodje obiskovali v tem polletju seminar, na katerem so poleg ostalega zvedeli nekaj tudi o pripravi in vodenju sestankov.

Ugotovili smo torej, da je poprečje v I. polletju 1971 mnogo prenizko. Še bolj porazno pa je stanje v posameznih obratih. Šamotarna, VEN, gradbeno vzdrževanje, transport in upravne službe, so imele v I. polletju 1971 manj kot en sestanek na delovno skupino (gradbeno vzdrževanje 0,17, upravne službe 0,25).

Večina obratov ne odstopa mnogo od poprečja celotne Železarn. V pozitivnem smislu izstopata le valjarna žice (5,25 sestankov na delovno skupino) in valjarna profilov (4,00 sestanki na delovno skupino). Ta dva obrata sta imela celo več sestankov kot jih predvidevajo naši samoupravni predpisi in to je vsekakor posnemanj redno. Vendar bi bilo treba proučiti, zakaj so se tolikokrat sestajali. Z analizo vsebine sestankov lahko ugotovimo, da so največ razpravljali o mesečnem planu in realizaciji, osebnih dohodkih in o obratni problematiki. Iz tega lahko sklepamo, da delovodje znajo bolj pritegniti delavce k sodelovanju pri reševanju problemov, ki se jih neposredno tičejo. Vsekakor bi bilo potrebno bolj natančno raziskati, da bi iz rezultatov morda lahko ugotovili, kako bi povečali pogostnost sestajanja delovnih skupin v ostalih obratih.

Še ne zadosti preverjena informacija pa nakazuje sodbo, da tudi odnos obratovodstva do teh problemov determinira

pogostnost sestajanja.

Primerjava med 1. polletjem 1970 in 1. polletjem 1971 pokaže, da so vsi obrati, razen valjarne Bela, valjarne žice, jeklovlek in PIV, imeli v I. polletju 1971 približno polovico manj sestankov kot pa v istem obdobju lani. Pri tem najbolj izstopajo: šamotarna (iz 4,2 na 0,4 sestanka na delovno skupino), gradbeno vzdrževanje (iz 4,0 na 0,17) ter strugarna valjev (iz 4,0 na 1,0). V valjarni Bela se stanje ni spremenilo, v jeklovleku in PIV so imeli v I. polletju 1971 majhen porast sestankov. Presenetljiv pa je porast sestankov v valjarni žice. V I. polletju 1970 so imeli le en sestanek na delovno skupino, v I. polletju 1971 pa 5,25 sestankov na delovno skupino.

Opomba: Skupen sestanek dveh ali več delovnih skupin smo upoštevali kot en sestanek.

Vsebina sestankov delovnih skupin v I. polletju 1971

Delovne skupine so na svojih sestankih obravnavale precej raznoliko problematiko. Najpogostejše je bil na dnevnem redu osebni dohodek, obratna problematika, mesečni plan, varnost pri delu ter kadrovska problematika. Po posameznih obratih ni bistvenega odstopanja. V vseh obratih je osebni dohodek na prvem mestu, razen na plavžu, martinarni, na Javorniku I in II, v elektrodnem oddelku ter v upravnih službah. Na plavžu so največ razpravljali o varnosti pri delu, v martinarni o obratni problematiki, na Javorniku I in v elektrodnem oddelku o mesečnem planu ter v upravnih službah o problemih posameznih služb.

Za plavž je značilno, da je na prvem mestu varnost pri delu, na drugem mestu obratna problematika, in šele na tretjem mestu osebni dohodek. V martinarni je osebni dohodek šele na četrtem mestu. Torej so za delavce, ki delajo v najtežjih del. pogojih, pomembnejši varnost pri delu in delovni pogoji kot pa plača. To še ne pomeni, da so delavci s plačo zadovoljni. Treba je le najprej zadovoljiti primarne potrebe (v tem primeru potrebo po varnosti), potem se šele jasneje izrazijo druge potrebe. Če se delavci na plavžu čutijo ogrožene, je treba storiti vse, da se poveča varnost pri delu.

Po drugih obratih je osebni dohodek takoj na drugem mestu, torej ni pomembnejšega odstopanja.

Zanimiva je primerjava letošnjih rezultatov z lanskoletnimi. Lani je bil osebni dohodek v celotnem podjetju šele na tretjem mestu, v nekaterih obratih pa še nižje. Poleg navedenih tem so na

sestankih precej obravnavali še red in disciplino, pravilnik o bolovanju, rekreacijo, realizacijo proizvodnje za leto 1970 in plan za leto 1971, srednje-ročni plan, pravilnik o delovnih razmerjih ter problematiko sanitarnih prostorov in garderob.

Zdi se mi, da pa so na sestankih vse premalo razpravljali o številnih sprejetih pravilnikih, s katerimi bi morali biti seznanjeni vsi zaposleni v Železarni.

Presenetljivo je, da so delovne skupine tako malo razpravljale o splošnem položaju Železarn, o konfliktu z železnico, o samoupravnih organih in volitvah. Posebno problematično je, če pomislimo, da je bil februarja ukrep železnice, da ustavi dovoz surovin Železarni, življenjsko pomemben za celotno podjetje in za vsakega posameznika v Železarni. Čeprav so se v mesecu februarju sestale delovne skupine največkrat v tem polletju, pa očitno niso obravnavale tekočih, vitalnih problemov. Prav tako so bile spomladi volitve v samoupravne organe, kar pa delovnih skupin ni pritegnilo. Delovodje bi morali izkoristiti to priložnost ter pojasnjevati vlogo in pomen samoupravnih organov da bi delavci volili zavestno in ne le formalno. Spremljati bi morali potek volitev in prediskutirati končne rezultate.

Torej bi zelo na splošno lahko rekli, da delavci na sestankih delovnih skupin razpravljajo o problemih, ki se tičejo neposredno njihovega delovnega mesta in osebnega blagostanja, ne zavedajo pa se, da je vse to odvisno od splošnega stanja podjetja ter njihove produktivnosti.

Opombe:

Problematiko skupnega sestanka dveh ali več delovnih skupin smo obravnavali samo enkrat.

Z obratno problematiko smo označili specifične probleme obrata.

V rubriki »osebni dohodki« smo šteli vse, kar se osebnega dohodka neposredno tiče: kategorizacija delovnih mest, premiranje, stimulacijski dodatek, tarifne postavke, oblikovna masa osebnega dohodka, cenik, norme.

Kadrovska problematika obsega fluktuacijo, pomanjkanje delovne sile, premostitve, seminar, tečaje, normative.

Z varnostjo pri delu smo zajeli tudi zaščitna sredstva, nesreče, poškodbe, benificirani staž, pravilnik o varstvu pri delu.

S pravilniki o dodatkih smo označili štiri pravilnike, ki pa so bili omenjeni samo po enkrat oz. dvakrat: pravilnik o individualnih premijah, pravilnik o nadomestilih osebnega dohodka, pravilnik o otežkočenem dodatku ter pravilnik o stalnostnem dodatku.

Sestanki delovnih skupin v I. polletju 1971 po obratih

Obrat	štev. del. skupin	januar	februar	marec	april	maj	junij	skupno sestankov	sestankov/del. skupino v I. polletju 1971	sestankov/del. skupino v I. polletju 1970
Plavž	15	4	4	5	4	5	3	25	1,67	3,33
Martinarna	13	2	9	—	5	1	2	19	1,46	2,50
Elektrojeklarna	5	—	6	—	—	2	—	8	1,60	5,25
Livarne	5	—	3	—	—	—	2	5	1,00	2,20
Šamotarna	5	—	1	—	—	1	—	2	0,40	4,20
Talilnice	43	6	23	5	9	9	7	59	1,37	3,21
Valjarna Bela	11	1	6	1	7	3	3	21	1,91	1,91
Valjarna žice	4	1	4	4	5	3	4	21	5,25	1,00
Valjarna Bela	15	2	10	5	12	6	7	42	2,80	1,67
Valjarna profilov	10	7	10	7	5	6	5	40	4,00	5,30
Valjarna tanke ploč.	3	—	2	—	1	—	1	4	1,33	8,00
Valjarna debele ploč.	7	1	5	3	—	2	—	11	1,57	2,43
Jeklovlek	8	2	7	—	1	—	1	11	1,37	1,12
Valjarna Javornik	28	10	24	10	7	8	7	66	2,36	3,69
HVZ	25	5	19	—	13	—	1	38	1,52	3,08
Žebljarna	4	—	4	—	1	—	1	6	1,50	2,50
Elektrodni	6	—	1	3	—	1	2	7	1,17	1,67
Predelovalni obrati	35	5	24	3	14	1	4	51	1,46	2,77
Strojne delavnice	12	—	5	2	1	1	4	13	1,08	1,50
Strojno vzdrževanje	25	2	11	2	2	4	5	26	1,04	1,25
V E N	21	—	7	1	1	—	6	15	0,71	1,19
R T A	6	—	5	1	2	—	—	8	1,33	2,33
Gradbeno vzdr.	6	—	—	—	—	1	—	1	0,17	4,00
Strugarna valjev	2	—	1	—	1	—	—	2	1,00	4,00
Vzdrževanje	72	2	29	6	7	6	15	65	0,90	1,68
El. topl. energija	6	—	6	—	2	1	1	10	1,67	1,50
PIV	6	3	4	—	1	—	—	8	1,33	1,00
Energetski obrati	12	3	10	—	3	1	1	18	1,50	1,25
Transport	14	3	5	4	—	—	—	12	0,86	1,79
T K R	12	2	9	—	2	3	5	21	1,75	3,08
Upravne službe	36	1	3	—	1	—	1	6	0,25	0,71
Uparvne službe	36	3	12	—	3	3	6	27	0,75	1,54
Železarna skupaj	255	34	137	33	55	34	34	340	1,33	2,27

Stena v kamnolomu

V kamnolomu nov način miniranja

Po Jesenicah skoraj vsak dan enkrat ali dvakrat odmeva močna eksplozija in marsikdo že kar avtomatično obrne glavo proti podnožju Mežaklje, kjer je naš kamnolom. Spet drugi gre nemoteno dalje, ker zaradi večletnega poslušanja njegov čut nič več ne registrira značilnega grmenja min iz kamnolomskih sten.

V vsakem kamnolomu je razstreljevanje najbolj občutljiva faza v celotnem delovnem procesu. Nekatera dela, kot. npr. čiščenje stene, izdelava etaž, vrtanje vrtin itd., so le priprava na najvažnejše, to je varno razstreljevanje. Že vrsto let v našem kamnolomu strelci in vrtalci na klasičen način prižigajo površinske mine, ki so globoke največ do 5 m. Vse večje potrebe po apnencu, pomanjkanje ustreznega kadra, uvažanje mehanizacije in še nekateri drugi faktorji pa že dalj časa narekujejo spremembo tudi na tem področju dela. V

mnogih kamnolomih že nekaj let ne razstreljujejo več klasično, temveč so prešli na novejši sistem dela, to je masovno odstreljevanje oziroma globinsko miniranje, kot temu pravimo še drugače. V ta namen je tudi Železarna kupila vrtni stroj za globinsko vrtanje vrtin do globine 40 m. To za naš kamnolom pomeni, da bomo odslej z manjšim staležem ljudi v steni, z manjšimi stroški ter na lažji in varnejši način dosegli še večjo proizvodnjo.

Nekoliko poizkusnih globinskih odstrelov je pred dvema leti v našem kamnolomu

opravi Geološki zavod Ljubljana, ki se sicer s tem delom ukvarja po vsej Jugoslaviji. Precej teh odstrelov je bilo uspešnih, vendar so se pokazale tudi nekatere težave, za katere pa upamo, da jih bo naša delovna skupina v celoti odpravila. Predvsem bomo morali najbolj paziti na usmerjanje vrtin in prilagoditi število globinskih min, katere bomo naenkrat odstrelili. Tudi obveščanje najbližnjih stanovalcev okoliških hiš. Podmežakljo bomo poosttrili na ta način, da bodo poleg običajnega signala s kamnolomsko sireno najbližji sosede kamnoloma osebno obveščeni isti dan, ali pa že dan pred odstrelom. Sicer globinsko miniranje ne pomeni nikakršne večje nevarnosti od klasičnega načina odstreljevanja, vendar bomo obveščanje in signalizacijo poosttrili na lastno željo nekaterih najbližjih stanovalcev pod kamnolomom.

Vsekakor bomo z globinskim miniranjem ustregli tudi tistim Jeseničanom, ki doslej niso bili najbolj razpoloženi ob vsakodnevnih detonacijah iz kamnoloma. Odslej bosta namreč že dva uspešna globinska odstrela na mesec zadostovala za celomesečno proizvodnjo apnenca. Seveda bo še vedno ostalo sekundarno miniranje, to je razstreljevanje večjih skal, ki ostanejo po masovnem miniranju, vendar bo tudi to skoraj popolnoma odpadlo, ko bomo dobili večji drobilec.

Karl Jančič

ZAHODNA NEMCIJA — Zahodnonemška železarna Klöckner pripravlja povečanje svojih proizvodnih zmogljivosti za surovo jeklo. Od sedanjih 3,5 milij. ton na leto bodo v prihodnjih petih letih povečali proizvodnjo na 5 milijonov ton. Za izgradnjo novih obratov za proizvodnjo in predelavo surovega jekla bodo porabili 275 milij. dolarjev.

ZDA — Do zdaj največja železarska družba na svetu United States Steel Co., je morala odstopiti v letu 1970 svoje prvo mesto japonski železarski družbi Nippon Steel Co. Ta je proizvedla v letu 1970 prek 37 milij. ton surovega jekla, medtem ko je ameriška družba proizvedla le 32 milij. ton.

K.

Narava je kruta, kadar se maščuje (9)

Poleg domačih ekip so v prvih dneh prispele kirurške ekipe iz AVSTRIJE, BELGIJE, FRANCIE, GRČIJE in TURČIJE ter ena higiensko-epidemiološka ekipa iz BOLGARIJE.

Združene države Amerike so napotile v pomoč 8. evakuacijsko bolnišnico, ta je že sodelovala ob potresu tudi v IRANU leta 1962. V ameriški evakuacijski bolnišnici je bilo kirurško obdelanih 122 primerov, izvršenih 300 rentgenskih preiskav in 225 laboratorijskih testov. Po treh tednih dela na terenu, se je ameriško osebje vrnilo v FRANKFURT (tam je tudi stacionirano!), kompletna oprema evakuacijske bolnišnice pa je bila podarjena RK mesta SKOPLJE.

Pomoč iz tujine v materialu in kirurških instrumentih je ocenjena na 700.000 ameriških dolarjev, ta pomoč je prišla iz 60 držav. Če v ilustracijo navedemo še države-darovalke: AVSTRIJA, BELGIJA, BOLGARIJA, ČESKOSLOVAŠKA, DANSKA, DR NEMCIJA, ANGLIJA, FRANCIJA, NIZOZEMSKA, INDIJA, IRAN, IRSKA, ITALIJA, MADŽARSKA, MAROKO, MEKSIKO, NORVEŠKA, POLJSKA, ROMUNIJA, ZDA, BR NEMCIJA, SSSR, ŠVICA, ŠVEDSKA, TUNIS, TURČIJA, ZAR — vidimo kolikšen krog solidarnosti je obsegala pomoč porušenemu SKOPLJU.

EPILOG

Analiza celotne dejavnosti zdravstvene službe pri ukrepanju v elementarnih nesrečah in dosedanja praksa — nujno vodijo k teoretičnemu razglabljanju za čim boljšimi ukrepi pri zmanjšanju števila žrtev ter ustreznemu načinu zdravljenja prizadetih.

Masovne nesreče — včasih bolj, drugič manj, prekinajo normalni tok življenja in vnašajo spremembe v vse sfere človekove dejavnosti. Do danes ne poznamo enotne šablone pri odstranjevanju posledic elementarnih nesreč. Vsaka predhodna shema organizacije naj se prilagaja nastali situaciji. Opira naj se prvenstveno na svoje lastne sile in pobude. Predhodne priprave naj obsegajo:

— analizo celotnega področja, kjer lahko pričakuje mo take ali drugačne nevarnosti (poplavno področje, potresno področje) in reagiranje ter postopki zdravstvene službe v tej novo nastali situaciji.

— ustanovitev štaba za odpravo posledic masovnih nesreč ter realna koordinacija z zdravstvenim štabom v primeru nesreč (sestava zdravstvenih ekip, oprema in možne variante za čimbolj odgovarjajočo nujenje, zdravljenje in hospitalizacija prizadetega prebivalstva)

— ustanovitev mobilnih zdravstvenih ekip (kirurške, higiensko-epidemiološke, preventivno-psihiatricne itd.) za delo v terenskih pogojih, obenem tudi nabava terenskih vozil s celotno opremo (šotori za osebje in prizadete žrtve, elektroagregati, radio oddajne in sprejemne postaje, hrana in napitki za osebje ter prizadete).

— razvijanje krvnih bank oziroma kabinetov za transfuzijo krvi.

Uspeh reševanja v tovrstnih nesrečah je odvisen od koordiniranega dela vseh ekip, odnosno ni mogoč brez sodelovanja ekipe z ekipo. Prav v SKOPJU se je lepo izkazala ta solidarnost in vzajemnost ekip.

»Samoreševanje« kot posebna oblika reševanja je tu vsekakor na mestu, to naj bi vsak občan v celoti obvladal.

Ni oportuno mišljenje, da bi v vseh masovnih nesrečah uporabili princip »zdravljenja na licu mesta«. Neposredno po nesreči tudi vedno ne bo mogoče računati na ekipe zdravstvene službe v predelu rušenja. Prav v tem, pa je glavna opora v načinu »samoreševanja« in nujnega odgovarjajočemu pomoči soobčanu. Prvi trenutki po nesreči so vsekakor najbolj usodni.

Naj bi ta študija koristno zapolnila vrzel, obenem pa bi bila zanimiva za zdravstvenega delavca slehernega profila, kot za družbenega delavca, ki se ukvarja z vprašanji vseljidske obrambe. Iz nje so razvidne pomanjkljivosti in nove poti pri organizaciji zdravstvene službe ob velikih nesrečah — kot je bil potres v SKOPLJU julija 1963. Vsekakor zapis pomeni več, kot običajno kronološko obdelavo.

SLAVKO TARMAN

Moj stric in njegov prijatelj

Ob 30-letnici vstaje slovenskega in jugoslovanskih narodov sta se občinski odbor ZZB NOV in občinska konferenca SZDL Jesenice priključila akciji zavoda Borec oziroma razpisu nalog med učenci osnovnih šol na temo narodnoosvobodilne borbe. V prihodnjih nekaj številkah našega glasila bomo objavili najboljše naloge, katerih avtorje sta omenjena organa poveljala na sprejem in jih nagradila s knjižnimi nagradami.

V sobi visi slika mojega strica Toneta, ki je umrl za svobodo leta 1943.

Nekega dolgega zimskega večera sem zaprosila mamico, naj kaj pove o svojem bratu Tonetu. Pogledala me je in v očeh so se ji zalesketale solze. Vedela sem, zakaj joče in bilo mi je hudo, tako hudo, kakor je bilo mamici ob spominu na brata. Pričela je pripovedovati:

Bilo je ob koncu 1942. leta pozno ponoči. Odpravljali smo se spat. Pod oknom smo zaslišali korake in takoj zatem je nekdo močno potrkal po vratih. Spogledali smo se in oče je odšel odpret. Pred vrati so stali trije karabinjerji. Odrinili so očeta in stopili v hišo. Pričeli so nekaj po italijansko spraševati. Nismo jih razumeli, samo stali smo in jih prestrašeno gledali. Eden od karabinjerjev je za silo znal slovensko. Povedal nam je, da hočejo vedeti, kje so partizani. Delali smo se, da ničesar ne vemo, čeprav smo vedeli mnogo. Ničesar niso izvedeli, zato so

pričeli preiskovati. Nekaj so se med sabo pogovarjali, potem pa je eden odšel na stražo, druga dva pa sta še naprej preiskovala hišo. Tresli smo se od bojazni, ker smo imeli na podstrešju nekaj slovenskih knjig in zastavo z veliko peterokrako rdečo zvezdo. Ko sta se karabinjerja odpravljala na podstrežje, je zunaj odjeknil strel. Tekli smo ven in zagledali, kako je Tone ponosno stal poleg karabinjerja — stražarja. Karabinjerja sta stopila k Tonetu in mu nataknila lisice. Mati se je onesvestila in morali smo jo odnesti v hišo.

Toneta so odgnali v tujino in nikoli več ga nismo videli.

Mamici so po izmučenih licah zopet spolzele solze. Otrla si jih je in nadaljevala: »Odgnali so ga v ječo in tam se je srečal s fantom šestnajstih let, z imenom Andrej. Bil je velik, suh in na ustnicah mu je lebdela večna smehljaj. Smehljaj se je še takrat, ko so ga kot partizanskega kurirja ujeli in mu prav tako kot mojemu bratu nataknil

Spomini iz NOB

Borci pripovedujejo

verige. Doma je bil nekje snili, kakor da bi bil naš To-Primorske. S Tonetom sta po-ne in dolgo jokali. Povabili stala neločljiva prijatelja. smo ga v hišo in pripovedo- Skupaj sta hodila na prisilno delo. Kmalu pa je Tone omagal, ker je bil tako izmučen od vsega hudega. Moral je ostati v celici. Andrej mu je nosil najboljše hrane, kar jo je mogel dobiti. Vodil ga je na sprehode. Skratka, negoval ga je kot majhnega otroka.

Kmalu je prišlo pismo, napisano z Andrejevo roko. Glasilo se je približno takole:

»Dragi domači! Bliža se mi zadnja ura in moral bom umreti. Ni mi težko umreti, saj je poleg mene Andrej. Zagotovo je to moje zadnje pismo, zato naj bodo pozdravi še bolj iskreni in topli. Ne bodite žalostni, saj bom vendar umrl za svobodo.«

Res je potem kmalu umrl. Po njegovi smrti pa se je Andreju posrečilo pobegniti iz ječe.

Neke temne noči je nalahno potrkal na okno. Odprli smo in se nato dolgo molče gledali. Potem pa smo se ga okle-

ni dočakal, kajti leto poprej je padel na Jelovici.

V družinskem albumu pa je na vidnem mestu slika mojega strica Toneta in majhna fotografija Andreja, ki nam jo je dal, ko smo ga zadnjič videli.

Tako bosta dva dobra in zavedna slovenska fanta iz roda v rod živela v naših sr- cih.

Saša Mežan, 6. a osnovna šola Žirovnica

Rodil se je mali Srečko

Sedim v topli kmečki izbi, za veliko javorjevo mizo, pogrnjeno z belim prtom. Zrem v dobro kmečko ženo, ki ji je vojna vtisnila globoke, neizbrisne gube.

Njen mož Franc je bil prvi sekretar KP za Krško in Kozjansko. Že pred vojno ga je preganjala tajna policija, zato je takoj po nemškem napadu na Jugoslavijo odšel s sinom Francem, ki je bil takrat star šele trinajst let, v partizane. Ostala je

sama na kmetiji z dvema majhnima otrokoma: Ivanko, ki je bila stara osem let, in Zvonetom, ki je bil star šele leto in pol. Ker zaradi njiju ni mogla iti v boj, je pomagala kot aktivistka. Kmalu pa je postala sumljiva vaškemu izdajalcu, duhovniku iz Pobočja, ki je o tem ob- vestil tudi belogardiste in Italijane v postojanki.

Neke zimske noči so prišli po sporočila in hrano njen mož France, general-major

Mitja Košir

Vodni slap v severni steni

(nadaljevanje in konec)

Marjan je že kahal čaj in žvižgal melo- dijo, ki je bila še najbolj po- dobnja neki lepi podoknici. Komu le je bila namenjena, meni gotovo ne. Posrebelca sva vroč čaj, pospravila ku- hario in izginila med ogrom- nimi boljavimi. Janez pa je spal naprej in mogoče sanjal o tem, kako naju snema v ogromni severni steni. To de- lo ga je namreč čakalo jutri. Sneg čez noč ni zmrznil in padala sva med pokrite ska- le, pridno klela in hitela po bregu navzgor. Čelni svetilki sta nama kazali slabo vidno gaz. Še v trdi temi sva do- segla obrobno poč, nad njo pa je v temo izginjal kuloar, ki pomeni začetek severne stene. Navezala sva se na vrv, staro prijateljsko, ki naju je spremljala že v mnogih stenah in ki nama še vedno zvesto služi. Prvi strmi od- stavki so bili hitro za nama saj sva teren že poznala, s prvim jutranjim svitom pa sva dosegla rob spodnjega ledišča. Nežna svetloba se je izza Aig. Verte pomikala po nebu proti Iglam in vrh Bele gore je zažarel v prvem ju- tranjem soncu. Kot zlata kro- na se mu je bleščala njegova vršna kupola. Ledišče sva prečila v desno in dosegla vrsto strmih poč, ki pome-

nijo začetek nekaj sto me- trov visoke skalne stene v spodnjem delu smeri. Mar- jan me je varoval ob najlon- ski zanki, ki je ostala tu od najinega umika. Od tu na- prej je bil teren za naju nez- nanka, ki jo bova morala rešiti z najinim znanjem in izkušnjami, ki sva jih nabi- rala vrsto let. Tu neke so se tudi ustavili vsi poizkusi, ki jih do leta 1935, ko so ste- no preplezali, ni bilo malo. Prvi znan poizkus je bil zabe- ležen že leta 1904, ko so Franc, Josef Lochmatter in E&Ryan dosegli začetke poč. Trideset let so poizkušali, vendar ni nikomur uspelo stopiti na vrh gore. Začeli so se širiti dvomi o preplezljivo- sti stene, dokler se nista leta 1932 R. Greloz in A. Roch spustila skozi vso steno in prinesla v dolino vest, da je vzpon izvedljiv. Čez tri leta, v začetku julija, so poč, ki je zavrnila vse poizkuse, preple- zali Lambert, Mussard, Du- pont in Goth. Dosegli so zgornje ledišče in se ustavili na terasi pod novo 40 m viso- ko pečjo, ki ji niso bili kos, morali so se vrniti. Še isti mesec pa se je pod steno po- javil alpinist, ki je veljal za najboljšega francoskega ple- zalca — Pierre Allain. Z Ray- mondom Leiningerjem je v dveh dneh premagal steno in

1. avgusta 1935 sta srečna sto- pila na vrh Malega Druja. Severna stena je potem več kot deset let veljala za naj- težjo francosko prvenstveno smer.

Ozke poč, ki so druga za drugo vodile poševno desno navzgor so bile poledenele in zahtevale skrajno previdnost. Nič več ni bilo časa za ogle- dovanje okolice, vso pozor- nost je pritegnilo plezanje. Razčlembe so naju pripelja- le do velike zajede, dobro vidne iz doline. Po njeni levi steni je vodila navzgor ozka poč iz katere sta naju poz- dravljala dva klina in da bi bila zadeva popolna je ravn- no prek te edine razčlembe v gladki steni teknel pravcat vodni slap, katerega izvir je predstavljal ozek kamin pod zgornjim lediščem. To je to- rej Lambertova poč, o kateri so se pohvalno izražali vsi ponavljalci. Udobno sem se namestil na varovališču, Mar- jan pa se je v elegantnem slogu lotil mokre pošasti. Opazoval sem ga kako napre- duje in poslušal pridrušene kletvice.

»Kaj pa se jeziš, se boš vsaj enkrat v štirinajstih dneh po- šteno umil«, sem ga poizku- šal potolažiti.

»Le miren bodi, saj kolikor poznam te reči, tudi tebi ko- pel ne bo škodila«, se je gla-

sil prijateljski odgovor iz su- hega stojišča. Prvi dotik s skalo in že mi je mrzla te- kočina začela namakati roka- ve in nazadnje je našla mesto v čevljih. Spomnil sem se pregovora, da voda še za v čevlju ni dobra in tudi takoj ugotovil, da je bil verjetno zasnovan na praktični podla- gi. Edina dobra lastnost tega podvodnega plezanja je bila v tem, da sva to težko mesto zmogla v najkrajšem času. Na stojišču sva ožemala mo- kre kunje in ugibala, kaj bo z nama če bova morala bi- vakirati. Iz stene morava pa pika, sušila pa se bovo ob pivu v Chamu. Sledilo je še nekaj ledenih raztežajev, kjer so nama zopet pridno služile dereze in sedaj sva tu na ši- roki terasi in zvedavo kukava čez rob v globine severne ste- ne. Še enkrat se z vso močjo najinih glasilk javiva Janezu pod steno in se poženeva po ledenem kuloarju navzgor. Veliko govoriva o vrhu, kot da sva pozabila na ključno mesto — smeri — Allainovo poč, toda s tem le ho- čeva izgnati iz misli strah pred neznanim. Vrsta solid- nih razčlemb naju privede na ozko poličko. Od tu na- prej je stena en sam navpi- čen zid. Nad galerijo zabitih klinov vidiva modro nebo po katerem se podijo razcefrane

meglice. Tu je torej moral obrniti slovit Raymond Lam- bert, nesrečni alpinist, od ka- terega je snežno neurje v ostenju Mont Blansa terjalo vse prste na nogah in ki se je moral obrniti tik pred svo- jim življenjskim ciljem — 200 m pod vrhom Mont Eve- resta spomladi 1952. Sreča pač ni naklonjena vsem gor- nikom.

Ura se je neusmiljeno po- maknila čez poldne, midva pa še vedno telovadiva v po- ledeni zajedi, se jeziva sa- ma nase in ugotavljava, da sva nepopoljšljive furje. Čez vso steno sva nosila stopne zanke, sedaj pa, ko bi jih zares potrebovala, so neke na dnu nahrbtnika. Zelo ko- ristno, mar ne. Opkladava se z vsemi mogočimi, ne preveč spodobnimi imeni in na kon- cu izplezava v lažji svet pro- sto po Manfredu in Koširju. Sedaj, ko so težave za nama, se vlečeva kot kunji po laž- jih odstavkih proti vrhu. Sonce ki je že posijalo v ta konec, nama suši obleko in ko gledam Marjana se mi zdi kot furmanski konj, od kate- rega se kadi oblak sopare. Še kratek, strm odstavček naju za nekaj časa zresni in konč- no si po štirinajstih urah se- ževa v roke. Namesto da bi norela od veselja loviva sapa in utirava potne srage s čela. Krepak tempo, ki sva ga for- sirala iz strahu pred biva- kom, naju je izčrpal in sedaj se nekam odsotno baševa z rozinami in salamo, voda pa teče v grlo, kot bi jo zlival v sod brez dna. Kaj bi dala se- daj, da bi bila na vrhu katere

Zakaj in 1
Per Ker
utro in
in taj za
Pro
Bel je l
pos nem
prito re
zbu part
in gal Z
voča p
okni

Tat pa
in tani
Zma je
hiše pre
najdar r
ka, enado
Minije j
Perobleč
jama ofi
neča je z
bi to us
negartiza
oddal o
so serli i
ker šele t
je pizan,
plačkos, l
čilna ital
ja. Velj, k
gozda se
in vo ušel
dež v pa
stvo gozd.
Bardisti
se ti. Pre
ji pozili,
vrniti zaž
pobitroke
žive v v
Več so jo
iz hin jo

kolore v
kjer sestop
še h po de
takoj naju
stavov i
mejo rar
kaj bo, ko
jedkozi ob

Pava k p
ki odkrije
Na nji poli
pa ledava,
blešč alumi
Prekreh ko
se rae obe
kaj pa s
cenajo do,
sami baje.
razviti sun
klimestop
Dobr del g
hitro da bi
okolice, im
naslejšpus
pričano ko
nahattijev
telova med
polici desno
progu, tod
va v lino in
z us. Z en
se koto le z
benulmnes
se pneva
stenuvdol
Chor. Vse t
ja, se sonc
šlo Iglami
prižetka, ki
zili inju ča
se, kol naju
leon, čeva
proti u. V p
spotila ob s
čo. Skorak
koča glavi
samo misli
ki poži, toča
vratu ti oski

Zakelj partizan Vencelj Perker pa so bili zelo utrujeni in lačni, so polegali in zaspani, ona pa je strah. Proti jutru je psica Belca je ležala pred vrati, postala nemirna in začela priti in renčati. Takoj je zbudila partizane. Njen mož in Zakelj sta še pravočasno pobegnila skozi okno.

Tak pa so belogardisti in Italijani že obkolili hišo. Zmeda je stala na pragu hiše, premišljevala, kako naj se reši partizana Perka. Nenadoma je obstala. Mimogrede je odšel tovariš Perko oblečen v plašč italijanskega oficirja. Od presečne je zakričala. Kmalu bi bilo usodno za pogumnega partizana, ki se je že oddal od hiše. Vojaki so začeli in začeli streljati, ker se takrat opazili, da je pisan, skrit v oficirski plašč, kar ni bilo značilno italijanskega oficirja. Vojci, ki je bil že blizu gozda, se je pognal v beg in vstopil pred svinčnim dežjem partizansko kraljestvo, gozd.

Belogardisti in Italijani so se videli. Pretepali so jo ter ji zabili, da se bodo še vrnili zažgali hišo in ji pobili stroke. Od takrat je živela v večnem strahu. Večkrat so jo hoteli izvesti iz hiše jo umoriti. Posku-

šali so tudi z zvijačami, tako da so govorili imena izmišljenih ali pa že ubitih partizanov. Zasliševali so tudi hčerko Ivanko, da bi od nje izvedeli, kje je oče.

Jeseni 1943. leta je nenadoma dobila sporočilo, da je izdana in da jo bodo belogardisti ubili, če ne bo pobegnila. Zbežala je do majhne gorske vasi, kjer je pri sorodnikih pustila otroka, sama pa se je predala varstvu gozdnarja. Zasledovala jo je organizacija »Črna roka«. Takrat je že četrtič pričakovala otroka. Pot jo je zanesla tudi v Spodnji Hrastnik, kjer je na majavem pogrado rodila svojega najmlajšega sina. Ko jo je zdravnik vprašal, kakšno ime mu bo dala, je rekla:

»Naj bo Srečko!«
Upala je, da bo imel v življenju vsaj malo sreče, ko se je rodil v tako hudi nesreči. S tri tedne starim otrokom, je po snegu gazila do partizanskega letališča Kresinac, od tam pa je februarja 1945 odletela v Split, kjer je preživela najsrečnejše dneve v svojem življenju.

Sedaj živi v Kostanjevici, v veliki hiši, ki je polna smeha njenih malih vnučkov.

Zapisano po pripovedovanju Karoline Dragan iz Kostanjevice na Krki.

Marjetka Svetina, 8 a
osnovna šola Tone Cufar

Vršan je stal dolgo časa v sobi na istem mestu in se ni ozrl po župniku. Vstopila je Mana in se zasukala okrog očeta, da bi ji žugnil besedico. Ali Vršan je bil nem in gluh. Ko je Mana odšla po opravkih, je stari Vršan še vedno stal nepremično sredi hiše. Nenadoma pa je butil ob stol, se sesedel nanj, vrgel roke na mizo in glavo nanje, pa je tiho zaihtel, da se mu je stresalo jedrovito telo...

Najprej v diru, a potem počasneje je spel župnik od Vršana po kolovozu proti Belcjanu. Z gorjačo je bil ob tla, da jo je komaj sproti izdiral iz prsti in se je od nje kadil prah na vse strani. Gorel je v lice in trgalo se je v njem kakor plazovje spomladi nad Srednjim vrhom v Vojšci. — Ni videl zahajajočega solnca tam zadaj za Mojstrovko, ne z rdečo zarjo oblitega Jalovca in Ponce, niti v rožno se prelivajoče svetlobe tam za Kukovo špico proti Triglavu in Rjavini. Kakor da ni solnca in ne dneva, ne sveta in tal pod njim in ne nebesa nad vsem, je kakor v prazno hodil in v neprodirljivo tiščal z mislimi in se pehal v gmoto, ki iz nje ni videl ne ceste ne stezice. Ko je prispel v Belcjanovo, je skoro butil v deblo ob poti in ko ga je opazil, je začuden zapičil vanj oči, kakor da bi prvič v življenju videl drevo pred seboj. Ustavil se je, in kakor da se je šele zdaj zavedel samega sebe in vsega okrog, je zabuljil najprej predse, potem v okolico. Tedaj se je zamislil, da stoji na Belcjanovem in da gledajo vanj trije, ki so stali pod tepko pred hišo in trepetaje zrl vanj, kakor v pričakovani čudež, ki naj jim oznani odrešenje. Z roko si je šel čez obraz in čez oči, da se je zdrnil in si obrisal meglo z oči ter v večernem solncu spoznal one tri pod tepko, ki upirajo vanj oči, vzroče in žareče, oprezujoče in vprašujoče, in je doumel, da so blizki njegovemu srcu ti trije: Klemen, Liza in stari Belcjan.

»Kaj me tako gledate?« je planil vanje in stopil hitreje k njim.

Slavko Savinšek

Grče

(10)

»Hvaljen Jezus!« so pozdravili hkrati in Liza se je sklonila k njemu, da bi mu roko poljubila. Pa jo je odtegnil, kakor bi bil kačo prijel:

»Pusti, nisi več, kar si bila!«

In se ni ozrl več vanjo, ki je prebledela in so ji solze zalile oči. Stopil je pred Klemena, ki mu je sramota, prizadejana dekletu od župnika, pognala rdečico v lice, stopil je k njemu in k Belcjanu ter jima dejal zamolklo:

»Ne da k sebi!«

Klemen je prebledel in vidno se mu je zvilo telo. Vztrepetal je tudi Belcjan, ki je z enim očesom gledal po hčeri, a brž dejal župniku:

»Gospod, ali ne bi stopil v hišo?«

»Bom, da se pomenimo!«

Šel je pred njima, ne da bi se ozrl, če mu sledita, šel brez pozdrava mimo matere in sina pa stopil v izbo in pokrit, s palico v roki obstal sredi nje, velik in širok, segajoč skoro do stropa, nem in mrk. Ona dva sta vstopila za njim in zaprla vrata za seboj.

Klemenove oči so zagorele v župnika, da je takoj pognal iz sebe:

»Je že vedel. Sam je opazil pred mesecem. Ko sem mu dejal, čemu ti ni ničesar omenil, me je zavrnil: ali bi radi, da bi ga ubil; ogibam se ga, da nisva nikjer na samem skupaj!«

In ko je videl župnik, da je v Klemenu gorelo, da je bil bled in rdeč in spet bled ko zid za njim, ga je ustavil:

»Ne plani takoj, ihta! Počakaj! Hujše od tega pride naslednje.«

Naslonil se je na mizo, oprl roko ob palico in pogledal naravnost Klemenu v lice:

»Če jo bo vzel, je dejal, naj jo! Ali na Vršanovem ne bo gospodinjala. Če pa jo pustiš, je pripomnil, ti zapiše, njo pa plačaj!«

Župnik je izgovoril in gledal skozi priprte oči v Klemena, ki je omahnil k stolu in si vrgel roko v lice, da je pokril v njem za očeta sramoto, ki je bila obenem njegova. Glasu ni bilo od njega, še

potlej ne, ko je župnik po dolgem premolku vprašal:

»Kaj boš naredil, Klemen?«

Tako so stali tiho in doživljali v enem hipu življenje za sto življenj. Šele čez dolgo je župnik, ko je videl, da je najhujše v Klemenu minilo, ponovil:

»Si se odločil, Klemen?«

»Sem!« je izdaval fant.

»Kako?«

»Vzamem jo!«

»Brez očetovega dovoljenja? In pojdeš od doma?«

»Pojdem!«

»Kam?«

»Močan sem, bom že dobil delo!«

»Praviš ti! Pa ne veš, da boš kri jokal, ko boš od domače zemlje slovo jemal? Vršanov si!«

In ko je Klemen strmel vanj in je župnik čutil, da ga je v živo zadel, je nadaljeval:

»Ni še morda vse izgubljeno! Morda se stari vendar premisli. Bom molil zanj. Vendar, vse je mogoče. Tudi, da ne bo morda nikdar dal k sebi. — Zato se odloči: grunt ali Lizo!«

»Sem že, gospod!«

»Pri meni se oglasi, kadar ti bo treba. Vi, Belcjan, pa imejte odprte oči in mati naj pripravlja, česar dekle ne zmore!«

»Najrajši bi jo zapodil od hiše, punčaro sprieno, in tega za njo pognal, ki mi jo je spridil!«

»Ne sodite, oče Belcjan, da ne boste sojeni! Dovolj imate pokore za slepoto in še je boste imeli, da se iz nje videi ne boste! — Zdaj govorite pametno, kakor se med možmi spodobi. Pa ne dražite Vršana! Morda se še premisli in vse bo dobro!«

Župnik se je dvignil od mize in šel proti vratom. Dal je špotoma Belcjanu roko in Klemen mu je svojo pomolil.

»Ne dam, dokler vaju pred oltarjem ne blagoslovim!« ga je zavrnil župnik in odšel skozi duri. Ko je stopal že po kolovozu proti Smrečniku, se je obrnil in poklical nazaj:

»Klemen!«

Pritekel je.

»Čez par dni se oglasi pri meni, da se pogovoriva dalje. Očeta se ogibaj in bodi dober z njimi! Oče so kljub vsemu morda boljše kot si misliš.«

Klemen je hotel oditi, ko ga zadržal župnik:

»Daj, reci Lizi, naj si ne žene preveč k srcu, da otroku ne bo v kvar! Pa ne cmeri se pred njo, ampak ji korajžo dajaj, da bo laže prenesla. In jo pusti v miru, sicer te zavržem kakor hudega Boga!«

Tako je naročil župnik Klemenu in odšel po brežini navzdol in že v mraku zavlil po strmi stezi niz breg ter je v temi prišel domov.

Ko mu je kuharica Franca prinesla večerjo na mizo in je videl njene zajokane oči, ji je dejal osorno:

»Ti ni treba hoditi jutri proč! Samo zapomni si!«

Kuharica se je sklonila k njemu in mu hotela poljubiti roko, pa jo je zapodil:

»Za kuho se brigaj, drugo pusti meni!«

Sedel je za mizo, pomolil žlico v krožnik, ker ga je bila ulačnila dolga in naporna pot. Pa jo je odložil, zagnal prtič na mizo, odrinil stol in vstal, ne da bi bil poskusil od jedi:

»Naj bo za pokoro, ker sem se dal togotiti danes!«

Vzel je brevir, zaklical mimogrede v kuhinjo: »Franca, pospravi!« pa je odšel v gornjo sobo, pokleknil pred Križanega in molil z dušo in srcem, dokler ni udarilo v zvoniku polnoči...

Medtem pa, ko je župnik klečal in molil, je v rebri nad Vršanovo hišo slonel Klemen, mladi Vršanov sin in se boril s trojno ljubeznijo: s prvo za grunt, z drugo za deklo, s tretjo za očeta. Zašla je že luna in izza vrhov je lizala jutranja belina, ko se je Klemen še vedno vojskoval za ljubezen, za ljubezen ljubezni: za svojo Lizo, ki je njegovo kri nosila...

5.

Dva meseca že ne pogleda stari Vršan sina Klemena. Hodita drug mimo drugega, kakor da sta si tuja in ne oče in sin. Parkrat pač je ustavil Klemen očeta in pričel o Lizi in o dovoljenju za ženitev. Ali stari mu ni dal ne odgovora ne oči, ampak je šel mimo njega, kakor da ga ni.

To boli Klemena, strašno boli. Na obrazu, prej rdečem, mladem, skoro bi dejal, brezskrbnem, je nema muka zarišala par globokih brazd in med lase mu je napredla belih nit, kar čez noč. O, pač vidi oče bol svojega sina, skrivaj ga pogosto in prodirljivo opazuje, kakor da mu v dušo gleda in v dno srca. Še vedno čaka, da se morda ihta v fantu umiri in se unese. Vse Vršan, da je Klemen njegov sin, ali pravi si, da je tudi rajne matere, ki je bila iz mehkejšega testa kakor so Vršanove grče. In zato čaka, še vedno čaka.

kolikar v naših Julijcih, kjer sestop pomenil samo še malo dobro znani poti, tako naju čaka cela vrsta istov in že v naprej me po rame in stegna, a kaj bo, ko bo vrv res zajedla ob obleko v meso.

Polna k prvi vrvni zanki, ki jo odkrijeva za robom. Na sli polici tik ob klinu pa vedava, o čudo, dve blešči aluminijasti vponki. Preko kosmatih obrazov se raze obešenjaški smeh, kaj pa storila z dragoceno jedjo, pa naj bralci sami baje. Vrv se v zraku razvija sunkoma obvisi v klinu, sestop se je pričel. Dobro del gre po zraku in nitro da bi kaj pogledala okolice, imava pripravljen lasni spust, ki pa se ne uričeno konča v strnišah Battijevega stebra. Vsa elovja med previsi in polica desno sicer ni bila v drog, toda sedaj mora v eno in sprijazniva se usi. Z enournno zamudo e kolo le znajdeva na grebeni ummes de Pierre in e peneva po neprestrmi temni vzdol proti ledeniku. Vse temnejše postaja, saj sonce že davno zalozlagami. Ob kočih se rižgečka, ker so naju opazili inju čakajo. Midva pa e, kol naju pozabil Napoleon, čeva mimo serakov rotu. V popolni temi se potik ob skale pred ko. Šorak... in končno oča. Glavi se mi metajo mo misli o čaju in mehki poti, toda o groza, med rati oskrbnica in naju

v internacionalščini vabi v prijetno notranjost. Včasih je bila kočja Charpua bivač odprtega tipa in spanje ni predstavljalo finančnih problemov, danes pa brez denarja in dokumentov stojiva kot grešnika pred oskrbnico, nekaj mencava o Montenversu in taboru in izgledava precej smešno. Potem se na hitro posloviva in izgineva po moreni navzdol. Zopet romajo na delo čelne svetilke in spotikanje po slabi poti se nadaljuje. Tik nad Mer de Glace pa na morenskem grušču stezo dokončno izgubiva in se do skrajnosti utrujena odločiva za bivač. Na mehki travici pod veliko skalo se zavlečeva v vreči in utoneva v globoko, mirno spanje. Visoko nad nama pa se na zvezdnem nebu rišejo obrisi koničaste gore. Slovenski alpinisti so spoznali že njeno zahodno steno, usodne in srečne trenutke so doživeli v Bonattijevem stebri, sedaj pa tudi severna stena za nas ni več neznanka. Volja po zmagi in uspehu pa nas vodi k vedno težim in zahtevnejšim ciljem. Toda kjer koli smo bili, na katerem koli vrhu, dali gorovij, smo uživali srečo in občudovali neponovljive razglede, povsod smo v srcu nosili s seboj tiste gore, kjer smo spoznali plezalni opoj, naše neprekosljivo lepe Julijske Alpe.

Severna stena Malega Duja — Allainova smer —

plezala: 26. julija 1971 Marjan Manfreda in Mitja Košir

V slovo Francetu Rozmanu

Tako kot je bilo njegovo življenje skromno in tiho, čeprav izredno bogato, tako skromno in tiho se je poslovil od svojih najdražjih — žene, dveh sinov in hčerke, sester in bratov — prijateljev, tovarišev in znancev. Nepričakovano in mnogo prežgodaj se je poslovil, izčrpan od svoje življenjske poti, čigar ime je desetletje pred drugo svetovno vojno in po osvoboditvi povezano z naprednim delavskim gibanjem. Človek — komunist, ki je svoj življenjski in družinski mir zamenjal z burnim in tveganim življenjem revolucionarja.

FRANCE ROZMAN se je rodil pred 72. leti v veliki železarski družini. Nadaljeval je tradicijo družine in se že s petnajstimi leti zaposlil v železarni, kjer je ostal do vpoklica v avstro-ogrsko vojsko. Ponovno se je zaposlil v železarni leta 1922. Ob gospodarski krizi pa je ostal brez dela in tako je moral kot mnogi drugi za delom v tujino. V Franciji, kjer se je zaposlil in se tam tudi poročil, je ostal skoraj sedem let. Premagalo ga je domotožje in ljubezen do rodne grude in se je z ženo vrnil na Jesenice, kjer je dobil delo kot zidar v martinarni.

Iz Francije pa se je vrnil že prežet z napredno socialistično idejo in takoj začel sodelovati v naprednem delavskem gibanju. Postal je delavski zaupnik in aktiven bорец za delavske pravice v najtežjih časih pred drugo svetovno vojno. Srečamo ga kot soorganizatorja velike stavke železarjev leta 1935 in pri številnih drugih akcijah. Bil je tudi član upravnega odbora jeseniške podružnice Zveze kovinarskih delavcev Jugoslavije — SMRJ. Leta

1936, ko je Kranjska industrijska družba z odpovedja kolektivne pogodbe naredila največji napad na delavski razred, je bil tudi predsednik sindikalne organizacije v tovarni. Aktivno je sodeloval tudi v pogajanjih za novo kolektivno pogodbo, ki jo je sindikat z njim na čelu tudi odločno zavrnil, ker ni upoštevala njihovih zahtev. To leto je postal tudi član Komunistične partije Jugoslavije.

Ves ta čas pa je kot godbenik tudi aktivno sodeloval v kovinarski godbi in v jeseniški Svobodi. Takratni režim in policija sta ga kot komunisto in revolucionarja stalno preganjala, večkrat pa je bil od policije tudi pretepen. Policijski komisariat, ki je bil na Jesenicah ustanovljen s specialnim namenom za preganjanje komunistov in revolucionarjev, mu je bil stalno za petami. Februarja 1941 je bil pokojni France Rozman skupaj z drugimi jeseniškimi revolucionarji in komunisti interniran v Ivanjico. Po okupaciji ga je aretirala gestapo in ga odvedel v begunjske zapore, od tam pa v taborišče in na prisilno delo v Nemčijo.

Po osvoboditvi, čeprav so se kmalu kazale že prve kali poklicne bolezni in prestopanja gorja, predvojno preganjanje in posledice taborišča, se je z vso vnemo lotil dela pri obnovi in organiziranju sindikata v Železarni. Ponovno ga srečamo tudi kot aktivnega godbenika. Uspešno je organiziral in sodeloval v številnih uspešnih akcijah sindikata in delovnega kolektiva pri obnovi in izgradnji naše železarne ter za doseganje čim boljših proizvodnih rezultatov. Po upokojitvi pa je postal neutrudljiv delavec pri balinar-

skem klubu na Jesenicah, kjer je ostal skoraj do svoje smrti. Njegova delovna osebnost mu ni dala miru, da bi počival in skoraj nezapaženo je prenašal svojo bolezen, ki ga je neusmiljena razjedala.

Klena osebnost, kakršna je bila osebnost pokojnega Franca Rozmana, z vsemi lastnostmi delavca — proletarca, revolucionarja — pravzaprav ne umre, taka osebnost izgori za velike cilje, boljše, humanejše, socialistične družbe. Kot izreden poštenjak, z izrednimi osebnostnimi lastnostmi skromnosti, kritičnosti in samokritičnosti, vztrajnosti in doslednosti ter pravcoljubnosti, nam bo pokojnik ostal v spominu kot lik resničnega proletarca — revolucionarja. Čeprav sam ni doživel vseh tistih idealov, za katere se je nesebično boril, pa je vse življenje ostal zvest delavskemu razredu in socialistični ideji. Vere v te ideale ni izgubil niti takrat, ko je tudi sam občutil, da krivice še niso odstranjene in da bo delavski razred moral še nadaljevati borbo za resnično humane, poštene, socialistične, družbene odnose.

Ime Franceta Rozmana bo čvrsto vgrajeno v razvoj naših svobodnih sindikatov, v zgodovino naprednega delavskega gibanja in glasbene kulture na Jesenicah.

Tudi v obratih valjarne

Komisija za racionalizacije in novatorstvo pri svetu DE valjarne Bela je imela v pretekli mandatni dobi pod vodstvom Ivana Jazbeca od leta 1969 do letos šest zelo uspešnih sej. Na sejah je komisija na osnovi prijav, ocen, mnenj in priporočil pristojnih in odgovornih strokovnjakov obravnavala 15 v zadnjem času v proizvodnjo uvedenih tehničnih izboljšav. V prvi mandatni dobi so pozitivno ocenili in nagradili 13 avtorjev s 7.391,29 din. Med avtorje so se v pretekli dveletni dobi vpisali Valentin Markež, dipl. inž. Emil Ažman, Slavko Koselj, Vladimir Podlipnik, Franc Gasar, Franc Šmit, Drago Gliha, Janez Oblak, Marjan Ažman, Franc Zupančič, Štefan Koblar, Franc Pintar, Dušan Hmeljak, Janez Smolej, Viljem Bernik, Franc Petrič in številni drugi.

V odsotnosti novega predsednika komisije za novatorstvo in racionalizacije pri svetu DE valjarne Bela Borisa Lazarja, ki je na tem položaju nadomestil zelo delovnega in prizadevnega dosedanjega predsednika Ivana Jazbeca, je vodil prvo sejo komisije dipl. inž. Lado Senčar, Obravnavali so 9 v zadnjem času izvedenih tehničnih izboljšav. Žal to pot niso mogli dokončno oceniti vse v oceno dostavljene izboljševalne predloge, ker nekateri še niso bili dokončno dokumentirani.

Dokončno je bil pozitivno ocenjen le izboljševalni predlog št. 1992 avtorjev Jožeta KRIVICA in Rajka MORETA, ki sta izpopolnila in izboljšala tehnično izboljšavo št. 1985 avtorjev dipl. inž. Jakoba SRANCA in Viktorja RAKOVCA. Krivic in More sta omogočila čiščenje rekuperatorja na globinskih pečeh med obratovanjem, pod visokimi temperaturami s posebnimi lopaticami z dovodom komprimiranega zraka. Avtorjema je bila priznana in izplačana enkratna skupna odškodnina v višini 600 din.

Tehnična izboljšava št. 1985 »Obnova rekuperatorjev na globinskih pečeh brez ustavitve peči« avtorjev dipl. inž. Jakoba SRANCA in Viktorja RAKOVCA iz energetskega gospodarstva ni mogla biti dokončno ocenjena in nagrajena na željo avtorjev, ker pripravljata še posebno, dodatno dopolnilo.

V Železarni je bil 5. 2. 1971 objavljen razpis neresenega problema: »Povečanje učinka pri čiščenju dna komor globinskih peči.« Na ta

razpis so avtorji: dipl. inž. Jaka SRANCA, tehnik Lovro MARKEŽ in dipl. inž. Borut RAZINGER predložili v oceno in izvedbo dve rešitvi.

Rešitev št. 1989 avtorjev dipl. inž. Jaka SRANCA in tehnika Lovra MARKEŽA iz oddelka energetskega gospodarstva v vsakem pogledu ustreza razpisu. Vendar komisija te rešitve ni mogla dokončno oceniti in avtorja nagraditi, ker za izvedbo avtorja še nista dostavila potrebnih skic, risb in načrtov. Rešitev št. 1993 R avtorja dipl. inž. Boruta RAZINGERJA iz OTK pa ne ustreza razpisu. Ko bosta avtorja predlagane rešitve št. 1989 R predložila ustrezne risbe in načrte, bo njuna rešitev predložena pristojnemu odboru pri DSŽ v dokončno oceno in izvedbo.

Avtor tehnične izboljšave št. 1999 Franc RAVNIKAR, I. asistent valjarne žice na Beli, je racionalno izvedel rekonstrukcijo kanala na progi 270 za vodenje zank žice ovalnega preseka. Rekonstrukcija je bila nujno potrebna zaradi zmanjšanja izmeta in povečanja kvalitete proizvodnje žice. Izvedba prikazuje znatne prihranke in koristi, ki presegajo 165.000 din. Na predlog pristojnih in odgovornih strokovnjakov in izvedencev ter članov komisije bo tehnična izboljšava Franca RAVNIKARJA predložena v dokončno oceno odboru za izume in novatorstvo pri DSŽ.

Komisija je na prvi seji pozitivno ocenila tudi tehnično izboljšavo št. 2003 Marjana ŽITNIKA iz oddelka RTA. Avtor je domiselno izboljšal in popravil 18 kosov servo cilindrov za regulacijo

Reden prevoz na Tomšičevo bo zagotovil tudi več potnikov

Sirijo se govorice, da bo ukinjen avtobusni prevoz: Tomšičeva ulica — železarna — splošna bolnica. Prebivalci za progo mislimo, da to ne bi bilo upravičeno iz naslednjih razlogov:

— oddaljenost naselja za progo od centra Jesenic je skoraj tako kot naselje Borovlje,

— naselje se z novimi gradnjami razširja in bo tako avtobusna zveza vedno bolj potrebna,

— zdaj, ko bo konec dopustov in se prične tudi polet v šolah, mislimo, da bodo prevoz: zlasti v nekaterih konicah nujno potrebni.

Mišljenja smo, če bi bili avtobusni prevozi redni, ne pa da prav v primerih slabega vremena tega ni (primer 23. 8. 1971 ob 14.00 uri — ko sta dva avtobusa peljala na Blejsko Dobravo, med njima tudi tisti, ki je določen za relacijo na Tomšičevi cesti), bi bili prevozi tudi za transportno podjetje mnogo ekonomičnejši. Nesigurni prevozi in včasih nevljudnost osebja transportnega podjetja odvrača potnike.

Morda je zares preveč razkošno postavljen vozni red v popoldanskih urah in smo mišljenja, da bi zaenkrat za-

dostovalo, da bi vozili samo v konicah, to je delavce na delo in iz dela ter dvakrat dopoldne in dvakrat popoldne. Poleg tega bi morali stanovanjci za progo tudi biti točno poučeni o voznem redu, ki bi se ga moralo tudi podjetje Ljubljana-transport, poslovna enota Jesenice točno držati. S takim načinom in če bi že prišlo do tehničnih ovir, z vljudnostjo osebja transportnega podjetja, bi si zagotovili ekonomične vožnje, stanovanjci za progo pa bi bili zadovoljni.

Vozači in stanovanjci za progo

Glede na to, da se je letos v naši občini povečala kupna moč stanovanjskega prostora, vsa gradbena podjetja s pospešenim tempom gradijo stanovanja. Kot na sliki vidimo, bosta oba stolpiča, ki jih nad progo v bližini P marketa ob Tomšičevi cesti gradijo delavci SGP Sava, kmalu pod streho. V vsakem bo po 20 stanovanj. Kot sedaj kaže, bosta obe zgradbi naredili B.

Bela prizadevni novatorji

zgorevalnega zraka na globinskih in potisnih pečeh v valjarni Bela. Prihranki, ki izvirajo iz te tehnične izboljšave, so znatni, izvedba pa popolnoma ustreza potrebam obrata. Čisti dosednji prihranek presega 60.000 din, zato komisija odstopa tehnično izboljšavo v dokončno oceno pristojnemu odboru pri DSŽ.

Na razpis, objavljen v Železaruju 11. 12. 1970 »Označevanje slabov in blumov na čelni strani na škarjah Blaw-Knox v valjarni bluming na Beli«, so predložili v oceno in izvedbo štiri avtorji tri ustrezne rešitve.

Po mnenju in objektivni oceni komisije in zaposlenih na škarjah Blaw-Knox razpisu najbolj ustreza rešitev št. 2000 R avtorjev Jakoba ŠOLARJA in Maksa POGAČARJA, rezalcev iz valjarne Bela, ker signira blume in slabe na zgornji strani in s tem preprečuje in onemogoča kakršnokoli zamenjavo.

Rešitev št. 2004 R avtorjev Joža ŽBONTARJA in Mirka GASARJA iz obrata orodjarne strojnih delavnic, ki nakazu-

je označevanje blumov in slabov na čelni strani, le delno ustreza razpisu in potrebam obrata.

Ravno tako tudi rešitev št. 2005 R od istih avtorjev iz orodjarne strojnih delavnic, ki označuje blume in slabe na spodnji strani, ne ustreza razpisu, objavljenem v Železaruju in potrebam obrata.

Vse tri nakazane rešitve bodo s tolmačenjem obrata in komisije predložene v dokončno oceno odboru pri DSŽ.

Člani komisije za racionalizacije in novatorstvo pri svetu DE valjarna Bela so izrazili željo in potrebo, da se izvede in v oceno predložene tehnične izboljšave pospešeno in objektivno ocenjujejo in spodbudno nagradijo na osnovi prikazanih in potrjenih prihrankov in koristi. Novoizvoljena komisija si je zadala nalogo in obvezo, da bo skupaj s šefom DE, obratovodji in asistenti ter delovodji na vseh delovnih mestih spodbudno vplivala na večjo inovatorsko aktivnost vseh zaposlenih v valjarni Bela.

POGLED NA NOVO NASTAJAJOČI VRTEC NA PLAVŽU — Kot vidimo na sliki, bo zgradba paviljonske oblike. Glede na to, da ima graditelj SGP Sava številna gradbišča, kjer se povsod mudi in da jim primanjkuje delavcev, delo ne gre tako hitro od rok. Pa vendar kot tudi vidimo, bo nova zgradba varstvene ustanove v kratkem pod streho. Če bo vreme ugodno, računajo, da bi nove zgradbo vrtca, kjer bo prostora za 160 otrok, odprli za novo leto. (Na sliki levo dosedanja zgradba vrtca na Plavžu, poleg nje nova zgradba, ki bo ustrezno povezana s staro.)

Jugobanka je odprla novo poslovalnico na Jesenicah

Iz različnih obvestil, je našim bralcem že znano, da je JUGOBANKA v začetku avgusta odprla svojo poslovalnico tudi na Jesenicah, na Cesti maršala Tita 20 (na-

sproti pošte). Ker bo bralce najbolj zanimal njen poslovni obseg, posredujemo kratko informacijo o njenem poslovanju.

Prihranke, ki jih občani vložijo na hranilno knjižico, lahko dvignejo vsak čas, Jugobanka pa jih obrestuje 6% letno. Če pa se občani odločijo, da znesek ne bodo dvignili 13 mesecev in sklenili tudi ustrezen pismeni dogovor, banka obrestuje po obrestni meri 7,5%. V nujnem primeru lahko vlagatelj kljub temu dvigne del ali vse prihranke pred iztekom pismenega dogovora, vendar v tem primeru banka obrestuje znesek kot navadno vlogo s 6% obrestno mero.

Poslovalnica Jugobanke na Jesenicah po najugodnejših pogojih prodaja tudi devizna sredstva na potne liste za privatna in službena potovanja. Odkupuje tujo valuto, vnovčuje čeke in kreditna pisma ter odpira in vodi devizne račune in devizne hranilne knjižice občanov. Devizna sredstva na vpogled (nevezana) obrestuje v devizah po 5,5% in 0,5% v dinarjih letno. Devizne vloge, vezane na 13 mesecev, pa obrestuje po 7,5% letno.

Jugobanka vlagateljem nudi tudi kredite za gradnjo hiš, nakup stanovanja ter za adaptacijo hiš oz. stanovanj in to do višine dvakratne vrednosti položenega zneska.

Za varčevalce pa je Jugobanka uvedla tudi denarno loterijo. Žrebanje bo v bodoče dvakrat letno (letos bo 10. oktobra v Beogradu). Skupna vrednost vseh dobitkov je 1.000.000 din. Prvi dobitnik je 50.000 din, trije drugi po 30.000, pet tretjih po 20.000 din, šest četrtih po 10.000 din ter še več manjših premij. Vseh dobitkov je 2.815.

Bralci lahko podrobna pojasnila o vsem dobijo pri uslužbencih poslovalnice Jugobanke na Jesenicah.

Novice iz občine

Z novim šolskim letom bomo na Jesenicah dobili še eno srednjo šolo in sicer srednjo ekonomsko šolo. Delovala bo v okviru šolskega centra, v katerega bosta vključeni še gimnazija in medicinska šola. Potrebno srednje ekonomske šole na Jesenicah dokazuje izredno veliko zanimanje še posebej učencev iz zgornjesavske doline. Za prvi letnik je določen en oddelek s 34 dijakov. Dosedanji vpis pa to številko že precej presega, tako da bodo morali kandidati z dobrim ali slabšim uspehom iz osnovne šole delati sprejemni izpit. Kandidati s prav dobrim in odličnim uspehom so sprejemnega izpita oproščeni. Srednja ekonomska šola bo imela svoje prostore v gimnaziji, kjer v kletnih prostorih že urejajo posebno učilnico za strojepisje. Pričetek pouka na novi šoli, ki je za Jesenice prav gotovo nujna in lepa pridobitev, bo v sredo, 1. septembra.

Skupščina SR Slovenije je maja letos sprejela predlog dolgoročnega razvoja republike in ga dala v razpravo. Z njim naj bi jasno začrtali pot in perspektive slovenskega družbenega razvoja za naslednjih petnajst let. Kot rečeno je predlog razvoja sedaj v razpravi tako pri družbeno političnih skupnostih, v strokovnih in znanstvenih združenjih ter v delovnih organizacijah z željo, da bi vzpodbudili zanimanje čim širšega kroga delovnih ljudi. O predlogu so pred časom razpravljali tudi v svetu gorenjskih občin in pa v klubu poslancev Gorenjske, v prihodnje pa naj bi o njem razpravljale tako družbeno politične organizacije kot delovne organizacije in drugi v občini. Občinska konferenca SZDL bo predvidoma organizirala razpravo po krajevnih skupnostih in med občani, občinski sindikalni svet pa za člane osnovnih organizacij v delovnih organizacijah, tako da bo v razpravo zajet sleherni občan.

Podjetje Športmetal je poleg vzdrževanja in deloma gradnje športnih objektov v zadnjih letih zelo razširilo tudi dejavnost v kovinski predelavi. Prav v teh dneh pa začasno, predvidoma za eno leto, urejajo del prostora pod hokejsko tribuno, kamor bodo postavili moderne škarje za rezanje hladno vlečenih trakov. To bo do sedaj najmodernejši stroj za rezanje v naši občini, delo bo povsem mehanizirano, saj bosta zaposlena le dva delavca. Rezali bodo za lastne potrebe, pa tudi za potrebe Železarne in drugih. Prostor pod tribuno bo le začasna rešitev, tla in eno od stranskih sten pa so postavili kljub temu tako, kot predvideva načrt poznejše ureditve prostorov v športni hali. Predvidoma prihodnje leto bodo pri Športmetal pod Mežakljo začeli z gradnjo nove delovne hale.

Joj, semaforji!

O semaforski ureditvi križišča pri Tancarju na Jesenicah smo nekaj že pisali v prejšnji številki našega lista. Semaforji so vsekakor velik tehnični napredek pri varnejšem urejanju prometa v križiščih, in večina voznikov motornih vozil lahko ugotavlja, da je vožnja v križiščih, urejenih s semaforji dosti lažja. Tudi na Jesenicah so prometni strokovnjaki želeli z postavitvijo semaforjev poskrbeti za varnejši promet in omogočiti tudi voznikom, ki pripeljejo iz podvoza enakovredno vključevanje v promet na glavni cesti. Res, da je križišče pri Tancarju nekoliko drugačno od klasičnih križišč, kljub temu pa je semafarska ureditev dovolj jasna. Žal pa v praksi ni tako, in pogosto lahko ugotavljamo, da vozniki motornih vozil, še predvsem domači vozniki delajo prekrške in ovirajo promet. Med takimi so po besedah strokovnjakov celo poklicni vozniki in instruktorji. In to predvsem zaradi neznanja, zaradi tega, ker ne vedo, kaj pomeni rumena utripajoča luč.

Poskušajmo zelo podrobno obrazložiti način vožnje v omenjenem križišču pri Tancarju. Vozniki motornih vozil in drugi razen pešcev imajo mimo železniške postaje na razpolago dva pasova, od katerih desni vodi v podvoz, levi pa po glavni cesti proti Plavžu. Promet na obeh ureja semafor, pri čemer zelena luč pomeni prosto pot, rumena utripajoča luč pa prav tako, da lahko vozniki, sicer previdno, nadaljujejo vožnjo. Ob vožnji v podvoz morajo predvsem paziti na pešce na

označenem prehodu. Za voznike ki pripeljejo iz smeri Plavž proti železniški postaji sta prav tako dva pasova. Skrajni desni pas je namenjen voznikom, ki nadaljujejo vožnjo po glavni cesti. Za te je na pločniku postavljen semafor z stalno utripajočo rumeno lučjo, kar pomeni, da lahko, sicer previdno, nadaljujejo vožnjo. Semafor, nad srednjim pasom, postavljen nad cesto, pa je za voznike, ki iz smeri Plavža zavijajo v podvoz. Ti lahko nadaljujejo vožnjo, kadar imajo na semaforu zeleno luč in kadar ni vozil iz nasprotna smeri. Za te velja pravilo: dva na isti cesti.

Vozniki, ki pripeljejo iz podvoza, imajo možnost zaviti levo ali desno, njihovo vožnjo pa ureja semafor. Pri tem velja le opozoriti voznike, ki zavijajo v smer Gimnazije, da morajo voziti točno po označbah na cesti, to je po začrtanem pasu, nikakor pa ne zaviti na skrajno desno stran glavne ceste.

Na križišču je urejen tudi prehod za pešce, njihovo hojo pa prav tako ureja semafor. Že vse dni pa je možno opaziti, da pešci zelo malo upoštevajo, kdaj lahko nadaljujejo hojo in kdaj ne. Zato ne bo nič čudnega, če bo prav zaradi nediscipline pešcev prišlo do nesreč, pri čemer pa bodo krivi pešci sami.

Ob tem pa je treba opozoriti še na dvoje. Vozniki, ki pripeljejo iz priključka, ki vodi na tržnico, lahko zavijejo samo v desno in to v podvoz ali pa takoj na pas, po katerem lahko nadaljujejo vožnjo proti Plavžu. Prepovedano pa

je zavijati v levo proti Gimnaziji. Prav tako je prepovedano obračati v križišču! Pred dnevi je poklicni voznik tovornjaka pripeljal mimo železniške postaje na cesto v podvoz in hotel obrniti vozilo ter zapeljati nazaj na glavno cesto. Pri tem je zaprl pot vozilom, ki so zavijali v podvoz, pa tudi vozilom, ki so pripeljali iz podvoza, in promet je zastal za več minut. V primeru, da se nekdo zmoti in zapelje v podvoz, mora pač nadaljevati vožnjo, ob vходу na športni park obrniti in tako popraviti svojo napako. Pri tem pa je treba povedati da ob odcepu v podvoz iz smeri železniške postaje manjka prometni znak, ki bi prepovedal zavijati v levo.

Pri tehničnem prevzemu semaforjev, so tudi ugotovili pomanjkljivost pri semaforju, ki visi nad cesto, kjer bi morala biti v rdeči luči zarisana puščica v levo. Upamo, da bodo to kmalu popravili, in da bo potem vožnja še enostavnejša. Ob koncu pa bi vseeno radi opozorili še na eno pomanjkljivost. Tuji vozniki ki vozijo proti Plavžu, ne vedo, da edino po srednjem pasu lahko nadaljujejo vožnjo v smer Avstrije in Italije. Ker je opozorilna tabla že v samem križišču, pride večkrat do gneče, ko vozniki tik pred križiščem želijo zaviti na levi pas. Zato naj bi prometni strokovnjaki razmislili o možnosti, da bi enako kot so postavili opozorilo za semaforje, postavili tudi opozorilo, da je treba za smer Avstrije in Italije voziti po srednjem pasu. Za večjo varnost prometa!

Kinoamaterji v novi sezoni

Čas poletnih počitnic se zaključuje, pred člani filmske skupine ODEON pa je pričetek nove sezone dela v klubu z mnogo zahtevnejšimi nalogami kot prejšnja leta. UO kluba se bo zato zbral na seji v sredo, 1. septembra.

Program dela kinokluba je bil sprejet že na zadnjem občnem zboru in obsega poleg rednih mesečnih sej, na vsakih štirinajst dni klubski večer, v novembru in decembru pa tečaj za kinoamaterje. Najzahtevnejša naloga, ki stoji pred člani kluba, pa je vsekakor organizacija V. medklubskega festivala amaterskega filma, ki bo tokrat prvič z mednarodno udeležbo v konkurenci (avstrijski in italijanski amaterji so sodelovali že letos, vendar izven konkurence). Največji problem so finančna sredstva. Pomoč sta obljubila občinski svet LT Jesenice in foto-kino zveza Slovenije. Ker bo v okviru V. MFAF tudi posebne kategorije amaterskega planinskega filma, se za pomoč pri festivalu dogovarjajo tudi s PZS. Pri klubu pa upajo, da jim bosta pomagala tudi kulturna skupnost in Zveza kulturno prosvetnih organizacij občine Jesenice. Glede na to, da so Jesenice oziroma filmska skupina ODEON organizator edinega stalnega amaterskega festivala Sloveniji, bi prireditelji vsekakor zaslužila mnogo večjo pozornost tako v finan-

čnem kot moralnem pogledu.

Prvi klubski večer v tej sezoni bo vsekakor zanimiv za vse člane kluba, pa tudi druge ljubitelje filma. Na večer bodo prikazani filmi, ki so jih v zadnjem času posneli člani kluba. Od teh bodo najboljši filmi izbrani za medklubske festival v Ljubljani. Lanskoletni tečaj je precej razširil krog amaterjev, ki snemajo filme za festivale, tako da se bo že sedaj pojavilo nekaj novih imen. Na prihodnjih filmskih večerih pa bodo sodelovali še kinoamaterji iz Beljaka, Kranja, Bolzana, vmes pa spet domači avtorji. Prvi klubski večer se bo pričel v sredo, 1. septembra, ob 19. uri v klubski dvorani FS ODEON na Cesti železarjev 26 (stari internat), sedaj uprava GP Železar.

tz

Počitniška razglednica iz Baške

145 štipendij in posojil

Po podatkih, ki smo jih lahko zbrali, bo letos dobilo 145 dijakov in študentov naše občine štipendije oziroma posojila. Pri SOB Jesenice so razdelili 10 štipendij in 5 posojil, pri Temeljni izobraževalni skupnosti pa so razpisali šest štipendij. Poleg tega sta dva študenta iz naše občine dobila štipendije republiškega sklada zavoda za zaposlovanje, 20 dijakov pa štipendije republiške izobraže-

valne skupnosti. Omenjena sklada podeljujeta štipendije socialno šibkim in nadarjenim študentom za študij na srednjih izobraževalnih šolah. Kandidate je zbral zavod za zaposlovanje na Jesenicah, ki je obenem opravil tudi potrebne testne preizkuse. Zavod je poleg tega vse odklonjene prošnje priporočil tako občinskimi razpisnimi komisijami kot tudi komisiji v Zeleni.

Poleg omenjenih štipendij je Železarna razpisala 85 štipendij, 3 štipendije splošno gradbeno podjetje SAVA, 4 podjetje Ljubljana transport in 3 kovinar Jesenice oziroma Kovinska oprema v Mojstrani.

Po družbenem dogovoru se višina štipendij izračuna glede na dohodke družine, upoštevajo pa tudi nekatere druge kriterije, tako da nekateri dobijo tudi do 600 din štipendije. Da bo naš pregled

kolikor toliko popoln, je treba dodati še študijsko pomoč, ki jo podeljuje zavod za zaposlovanje socialno šibkim in nadarjenim učencem. V preteklem šolskem letu so podelili 7 takih pomoči, predvidoma pa jih bodo podeljevali tudi v novem šolskem letu.

Prav gotovo je tako dano dosti več možnosti mladim, predvsem nadarjenim, da nadaljujejo študij, pa čeprav starši tega sami ne bi zmogli.

Igor Škrlj

Pulj 1971

FESTIVALSKA KRONIKA

I.

Pulj, prikupno istrsko mesto, ki ga kot krona kraljice krasi stara, kamnita arena, zgrajena po ukazu Vespazijana v 1. stoletju našega štetja. Prav v tem mestu je bil letos že osemnajstič po vrsti veliki festival igranega filma, na katerem se zberejo skoraj vsa jugoslovanska filmska podjetja z namenom, da prikažejo publiki v areni svojo filmsko žetev. Ta žetev pa je skoraj vsako leto — slabša in vedno povezana s škandalčki in škandali. Lteos je za to poskrbel film Dušana Makavejeva — WR ali Misterij organizma. V festivalskem centru so se bile krvave borbe o tem, ali film lahko predvaja v areni ali ne. Končno je le obveljala beseda okrožnega sodišča SRS, ki je film brez kompromisov prepovedal. Nekaj podobnega kot z našo razvpito Maškerado Boštjana Hladnika. No, kljub vsemu je bila prav za film WR v Pulju največja reklama. Po mestu so viseli ogromni lepaki, ki so reklamirali ta film. Kakorkoli že, filma v areni ni bilo, videli so ga le zbrani novinarji v informativni sekciji. No, pa pustimo škanđale ob strani in si raje oglejmo »uradno« konkurenco v »Areni«.

Verjemite mi, arena je ogromna. Vsak večer je zbranih kakšnih 11.000 gledalcev, ki z žvižgi ali s ploskanjem (prednjačijo žvižgi) »pozdravljajo« film in njegove usvtarjalce. No, na svečani otvoritvi se

je zbralo še nekaj več ljudi, po podatkih okrog 13.000. Otvoritev je bila res kar se da svečana, predvsem pa spektakularna. Najprej fanfare, nato velik ognjemet, ki je obkrožil areno s čudovitimi slapovi iskrice, nato še raznobarne rakete, skratka, arena je žarela. Otvoritev festivala je sovpadala z dnevom vstaje hrvatskega ljudstva, kot je v uvodu poudaril Fedor Hanžeković. Pokrovitelja festivala, tovariša Tita, je zastopal Pero Pirker, nato pa je festival svečano otvoril predsednik mesta Pulja, tov. Lazarić.

Žarometi so ugasnili in na sporedu je bil prvi film. To je bil za uvod kratek film »In Continuo«, ki se je na festivalu kratkega filma v Beogradu uvrstil na prvo mesto. In potem — okvara. Brez tega ne gre nikjer, celo v Pulju nam niso prizanesli. Čakali smo deset minut, da so napako odpravili, potem pa smo vsi nestrpno pričakovali film Rdeče klasje, ki ga je doletela čast, da razgrne zaveso na 18. festivalu.

Film smo na Jesenicah že videli, zato o njem ne bi dosti govoril. Kot veste, film govori o povojnih problemih naših kmetov, ki so jih silili v drugo. Film na gledalce ni deloval kot bi moral in so ga, milo rečeno, izžvižgali. Toda spet se je pokazalo, da gledalci pri odločitvi žirije nimajo nobenega vpliva. Film je namreč dobil največje priznanje »Zlato areno« kot najboljši jugoslovanski film leta 1971. Toda to ni bila edina nagrada. Pojdemo malo po vrsti: Majda Potokar je prejela »Srebrno areno« za odlično vlogo Zefe, Milorad Jakšić — Fandja je prejel »Zlato areno« kot najboljši snemalec in še bi lahko naštevali. Torej je »Klasje« bogato obrodilo in režiser Živojin Pavlović je lahko zadovoljen z bogato žetvijo.

Drugi večer je bil za gledalce veliko bolj zanimiv. Najprej so prikazali kratek film Karpa Ači-

movića — Godine z naslovom »Dobri ljudje«. Film je zelo zanimiv, saj prikazuje razne narodnosti v Vojvodini in je sestavljen iz mozaika t. i. »galskih« fotografij. Dobra je tudi glasba, ki jo izvaja ansambel »Korni grupa«. Iz pesmic sem si najboljše zapomnil verze: »plovi patka, plovi guska, ova zemlja bit će ruska...!? Brez komentarja!

Potem se nam je predstavil makedonski režiser Kiril Cenevski s filmom »Črno seme«. Govori o življenju makedonskih ujetnikov na nekem otoku v Grčiji. To je film o ljudeh, ko niso več ljudje, saj so jim pazniki s palico izbili voljo in so vsi le še ubogljivi sužnji brez volje, brez možganov.

Film je dokaj razvlečen in na gledalca ne pušča večjega vtisa, morda le strašne sadistične scene mučenja ujetnikov. Povsem nerazumljivo je žirija prisodila režiserju Cenevskemu »Zlato areno« za najboljšo režijo, kar pa sploh ni bila. V filmu se je res dobro odrezal igralec Darko Damevski; za svojo odlično igro je povsem zaslužen prejel »Zlato areno«.

Pri drugem filmu pa so prišli na račun gledalci. Predvajali so namreč filmsko komedijo, začinjeno z glasbo in ljubeznijo »Kdor poje, ne misli nič slabega« režiserja Kreše Golika. To je malomeščanska zgodba »à la Peyton«, brez večje umetniške vrednosti, lahko bi rekli celo: filmski kič. A ljudje so ploskali. Kaj ne bi, ko pa so jih navduševale osladne pesmice (sicer ne vse), ki so jih izvajali Mirjana Bohanec, Relja Bašić idr. Omeniti velja le odlično kreacijo »stare device«, ki se (vse za »happy end«) končno poroči z Reljem Bašićem. To vlogo je podala odlična Mia Oremović. Toda, tudi taki filmi morajo biti, publika potrebuje razvedrilo. Tega pa vam bo ta film verjetno tudi nudil. To pa je vse.

(Nadaljevanje)

Pozornost šolskim športnim društvom

Konec meseca junija je bil na Ravnah na Koroškem posvet nekaterih predsednikov občinskih zvez za telesno kulturo naše republike. Posveta so se poleg predstavnikov zvez iz Celja, Murske Sobote in Raven udeležili tudi predstavniki Zveze za telesno kulturo z Jesenic. Namen posveta je bil izmenjati izkušnje ter se pogovoriti o problemih, s katerimi se srečujejo v posameznih krajih. Konkretno pa so se namerali pogovoriti o delu in problemih šolskih športnih društev, o rekreaciji delovnih ljudi in o predvideni ustanovitvi telesno kulturnih skupnosti, oziroma kako naj bi občinske zveze za telesno kulturo pomagale pri ustanovitvi

teh skupnosti. Na posvetu so ugotovili, da je bil program preobširen in so zato dosti izčrpno obravnavali le prvo točko programa, to je, razpravljali so o delu in problemih šolskih športnih društev. Ker imamo tudi v naši občini na osnovnih šolah ustanovljena šolska športna društva, je prav, če ugotovimo in zaključimo omenjenega posveta v celoti objavimo. Predstavniki občinskih zvez za telesno kulturo iz Celja, Raven, Murske Sobote in Jesenic so ugotovili in sklenili:

1. Vsi udeleženci posvetovanja podpiramo že izraženo stališče, da predstavljata šolska telesna vzgoja in ŠSD

osnovni pogoj za razvoj množičnosti v telesni kulturi in za reprodukcijo kadrov in vzgojo mladih samoupravljalcev.

2. Kljub temu, da občinske zveze za telesno kulturo posvečajo temu vprašanju izredno pozornost in pripravljeno so z vsemi močmi pospeševati razvoj telesne vzgoje in šolskih športnih društev, pa menimo, da namen ne bo dosežen, če izobraževalne skupnosti ne bodo smatrale šolske telesne vzgoje kot sestavnega dela svoje dejavnosti in izdatneje podprle financiranje ustreznih kadrov in osnovne dejavnosti. Vloga izobraževalnih skupnosti pa ni le sodelovanje pri financiranju te dejavnosti, ampak tudi pri oblikovanju pravih stališč vodstev šol do vprašanja telesne kulture nasploh in še posebej v šolah.

Občinske zveze za telesno kulturo se bodo razen pri iskanju sredstev angažirale tudi pri usposabljanju kadrov za ŠSD, organizaciji tekmovanj in oblikovanju ustreznih sklepov družbeno političnih skupnosti na vseh nivojih. Prav tako pa tudi zahtevamo od vseh republiških telesno kulturnih institucij, da se angažirajo pri reševanju vseh nalog, s katerimi se bodo ukvarjale občinske zveze za telesno kulturo.

3. Ko smo ocenjevali obstoječi tekmovalni sistem ŠSD iz vidika namena in ciljev, smo ugotovili, da je neustrezen. Ta neprimernost se kaže v tem, da šoli ŠSD v kvalitetne dosežke in s tem posega v področje športnih organizacij, razen tega pa je tudi predrag.

Zato predlagamo:
— da se tekmovalni učencev šol prve stopnje končajo v občinskem merilu in
— da se tekmovalni učencev šol druge stopnje končajo v regionalnem merilu.

4. Prehod na 5-dnevni delovni teden postavlja pred šolo nalogo poiskati najprimernejše oblike usmerjanja mladine v sobotah. Ker rezultati o zdravstvenem stanju kažejo na nujnost razvoja telesne aktivnosti, je ta naloga nedvomno primarnega pomena. Zato morajo ŠSD ta čas maksimalno izkoristiti za svoje delovanje. Udeleženci razgovora se bomo trudili to zagotoviti v šolah na območju občin. Menijo pa, da bi bila najugodnejša rešitev v ustreznem republiškem dogovoru. Tu pa se morajo angažirati republiški center ŠSD, ZTKS, Zavod za šolstvo, republiške izobraževalne skupnosti in druge institucije.

5. Udeleženci posvetovanja menimo, da bo dejavnost ŠSD po predlaganih zaključkih dosegla svoj osnovni namen — množično telesno vzgojo naše mladine in s tem omogočila športnim društvom večji izbor športnikov za tekmovalni šport in gojitev kakovosti. Tako bi postala ŠSD močnejši vmesni člen med osnovno telesno vzgojo, ki jo oblikuje redna šolska telesna vzgoja, in kvalitetnim športom v okviru specializiranih društev in klubov.

6. Menimo, da bomo te naloge lahko izvrševali, če bomo imeli pri občinskih zvezah za telesno kulturo center za šolska športna društva, ki bo razpolagal z vsemi zbranimi sredstvi za to dejavnost in imel profesionalnega strokovnjaka, ki se bo ukvarjal izključno z dejavnostjo ŠSD.

7. Udeleženci posvetovanja smo se dogovorili, da je potrebno tudi v bodoče na tak način reševati odprta vprašanja in smo zato sklenili, da s to obliko sodelovanja nadaljujemo. Drugi sestanek bo v času od 15. septembra do 15. oktobra na Jesenicah, sklical pa ga bo predsednik občinske zveze za telesno kulturo Jesenice Berti Brun. Obravnavali bomo rekreacijsko dejavnost naših delovnih ljudi.

8. S sprejetimi stališči seznanjamo vse predsednike občinskih zvez za telesno kulturo, RC, ŠSD, ZTKS in komite IS za telesno kulturo ter slovensko javnost.

Ugotovitve in sklepi so prav gotovo za vsakega vredni, da o njih razmislimo in še več, da po teh napotkih v bodoče delamo. Res prav bi bilo, če bi delu šolskih športnih društev posvetili več pozornosti, pa tudi več sredstev. Predvsem pa bo treba tako kot so ugotovili udeleženci posveta, zagotoviti več usposobljenih kadrov. Seveda pa bodo morali tudi šolska vodstva sama in pa najvišji šolski organi v občini in republiki marsikje spremeniti odnos do telesne vzgoje in pa sploh do fizične sposobnosti doraščajočega mladega človeka. Končno, ali ni tudi naša obrambna sposobnost predvsem odvisna od fizične pripravljenosti posameznika, pa šele nato od tehnične opremljenosti. Seveda se s tem vprašanjem povezuje tudi rekreacijska dejavnost delovnih ljudi, ki pa je nemalokrat odvisna od navdušenja do telesne vzgojne dejavnosti, ki bi jo morali vcepiti predvsem mlademu državljanu.

T. Lipicer

Obnoviti delovanje šahovskega društva Jesenice

Jesenškim šahistom in njihovim simpatizerjem je poznano uspešno delo našega kluba skozi vse povojno obdobje. Mnogo je bilo turnirjev in srečanj, mnogo doseženih uspehov. Zelo nazorno to dokazuje prepolna vitrina trofej v šahovskem domu. Največji uspeh pa je vsekakor bila uvrstitev našega moštva v I. zvezno ligo. Zato se mnogi šahisti sprašujejo, kaj je bilo vzrok nenadnega prenehanja dejavnosti kluba.

Ne mislim navajati vzrokov, vendar pa poudarjam, da krivda pade na odbor in njegovo neresno, pa tudi neodgovorno delo oziroma nedelo. Ker sedanji odbor noče sklicati občnega zbora, niti prirediti z aktivnostjo, smo se šahisti namenili, da skličemo sestanek v društvenem domu, dne 31. avgusta, ob 18. uri, kjer se bomo pogovorili o bodočem delu. Seveda bomo morali izbrati tudi začasn odbor, ki bo pripravljen delati v praksi, ne samo z besedami.

Pripravili smo okvirni načrt tekmovanj, ki ga objavljamo:

— Dom bi bil v začetku odprt dvakrat tedensko in to v torek in petek od 18. do 22. ure.

— Vsak prvi torek v mesecu bi bil redni mesečni brzoturnir.

— Če v septembru bi pričeli kategorizacijski turnir, ki bi veljal tudi kot predtekmovanje za redno društveno prvenstvo za posameznike.

— Čimprej izvesti srečanje z javniškimi šahisti, ki naj bi bilo v bodoče reden način sodelovanja z najbližjim šahovskim klubom.

— Obnoviti bi bilo treba tradicionalna vsakoletna srečanja s koroškim slovenskim šahovskim klubom iz Malošč, ki je bil že večkrat prvak Koroške šahovske lige.

— Radi pa bi nadaljevali tudi z Gregorčičevim memorialom, ki je bil pred leti ena osrednjih prireditev ter

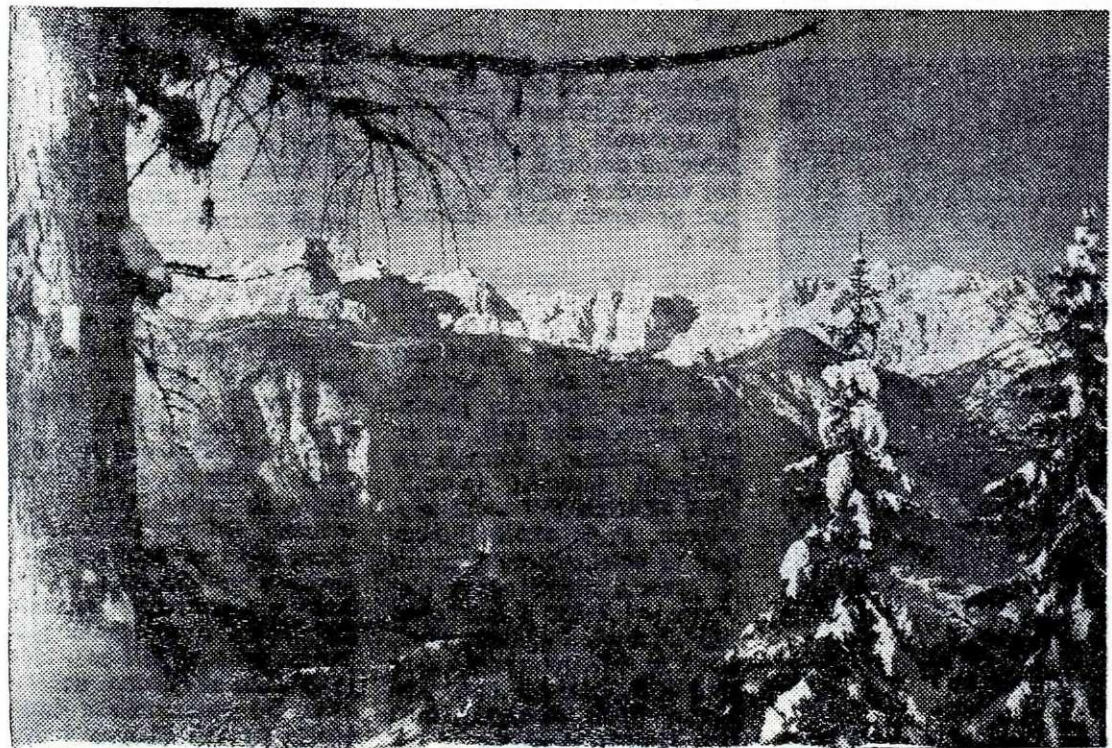
je privabljala vedno veliko slovenskih šahistov.

— Redno izvajanje vseh sindikalnih prvenstev in turnirjev, tako v domačem kot širšem merilu.

Uresničevanje okvirnega načrta pa seveda predvsem zavisi od naše lastne aktivnosti in od danih možnosti. Na prvem mestu je pač dejavnost bodočega odbora, ki se bo poleg drugega moral spoprijeti z obnovo doma, predvsem s streho na prizidku. Drugo vprašanje pa so finančna sredstva, ki so za marsikatero društvo nerešljiv problem. Toda, če bomo nleteli na pomoč in razumevanje odgovornih ljudi, bomo z našim prizadevanjem sigurno uspeli.

Zato vabimo vse, ki jim je do obnove šahovskega življenja na Jesenicah, da se udeležijo sestanka v domu za Jelenom, dne 31. 8. 1971 ob 18. uri.

Po sestanku bo brzoturnir! Martin Jan

V Julijcih bodo odprli novo planinsko pot, imenovano po Lojzu Rekarju

OTVORITEV PLANINSKE POTI

Planinsko društvo Javornik-Koroška Bela bo odprlo obnovljeno planinsko pot iz Kota prek Urbanove špice do Staničevega doma v soboto, 28. avgusta.

Pot bo poimenovana po gorniku, lovcu in planinskemu vodniku Lojzu Rekarju. Otvoritvena slovesnost bo ob 16. uri popoldne. Ker je pot strma in opremljena s klini in vrvmi, jo priporočamo le izvežbanim planincem.

Gozdna cesta v dolino Kot je obnovljena in vozna za osebna vozila.

Ljubitelji vabimo

JAKOPIČ PRVI

V sredo in četrtek 18. in 19. avgusta je bilo na Triglavskem ledeniku slovensko poletno prvenstvo v veleslalomu. Vsak dan sta bila na sporedu po dva teka, najboljši je veljal za končni rezultat. Nerazumljivo je to, da se prvenstva niso udeležili predstavniki SK Branik iz Maribora, raje so odpotovali na trening v Kaprun. Po mnenju mnogih je njihov postopek prekršek, ki naj bi ga obravnavala disciplinska komisija pri smučarski zvezi Slovenije. Tekmovanje samo je tako izgubilo na kakovosti, predvsem pri dekletih.

Prireditelj SK Snežinka in tekmovalci so imeli veliko sreče z vremenom. Oba dneva je bilo nebo brez oblaka, sneg odličen, skratka tekmovalni pogoji, da že dolgo ne takih. Prvi dan je Jaka Magušar postavil zelo dobro progo. Na dolžini približno 1000 metrov in višinski razliki 280 metrov je postavil 41 vrat, drugi dan pa sem z 39 vratci zakoličil progo jaz, na kateri je bila hitrost nekoliko večja.

Lahko rečem, da je bilo tekmovalstvo kakovostno, predvsem pa zelo zanimivo. Jeseniška številna ekipa je na vsak način skušala premagati svojega največjega nasprotnika odličnega Marka Kavčiča, člana SK Olimpije iz Ljubljane. Temu tekmovalcu je v prvem teku prvega dne uspelo prav vse in vsi poskušajo Jeseničanov so bili zamažani. V drugem teku je Kavčič poskušal doseči nemogoče, prečnil je svoje sposobnosti in zgrešil vratca ter odstopil. Toda drugi tek so se naši fantje močno približali svojemu nasprotniku, tako da ni bilo govora o kakšni posebni prednosti.

Toda tudi drugi dan je po prvi vožnji Kavčič še vodil. V zadnjem, to je četrtem teku je s številko 1 startal naš Blaž Jakopič, ki trenutno

služi vojaški rok v Kranju. Bili smo priča izredni vožnji. Blaž je dosegel najboljši čas dneva in prevzel vodstvo tudi v skupnem seštevku časov. Še preden se je poleglo veselje v našem taboru, je tudi Miran Gašperšič popravil svoj prvi dosežek in tudi on prehitel Kavčiča. Nato sta šla na progo Cena Štravs in Boris Pesjak, katerima za odlično vožnjo lahko samo čestitamo. Sledila sta spet dva Jeseničana in sicer Andrej Ponikvar in Tone Željan, ki sta dopolnila uspeh z mesti pod vrhom.

Zadnji od favoritov je bil na startu Kavčič. Zavedal se je, da le z največjim tveganjem lahko poseže po zlatu. Progo mu je sicer uspelo prevoziti brez napake, toda časa Jakopiča in Gašperšiča sta bila zanj le predobra in moral se je zadovoljiti s tretjim mestom.

REZULTATI — ČLANI:

1. Jakopič (JLA) 1:53,65, 2. Gašperšič (Jes.) 1:53,93, 3. Kavčič (Olimpija) 1:54,03, 4. Pesjak 1:55,75, 5. Štravs 1:56,31, 6. Ponikvar 1:57,84, 7. Željan 2:02,20 (vsi Jesenice) itd.

Tekmovanje članic je bilo nezanimivo, najboljša starejša mladinka Ježeva je bila kar za 5 sekund hitrejša od prve članice Verdnikove. Prvi dan je bila v vodstvu Sonja Gazvoda, toda drugi dan ji prvega mesta ni uspelo obdržati, ker je preslabo kondicijsko pripravljena.

REZULTATI — ČLANICE:

1. Verdnik (Olimpija) 2:15,36, 2. Žerjav (Olimpija) 2:18,41, 3. Hafner (Transturist) 2:19,99.

STAREJŠE MLADINKE:

1. Jež (Fužinar) 2:10,34, 2. Gazvoda (Jesenice) 2:11,49, 3. Matvoz (Fužinar) 2:13,68.

V svoji zadnji tekmi med starejšimi mladinci je bil Tomaž Bernik brez prave

Gašperšič (Jes.) je pokazal izredno borbenost, kar mu je zagotovilo drugo mesto

konkurence. Oba dneva je bil najboljši in dosegel zelo dobre čase. Tudi pri mlajših mladincih je zmagal favorit Kozelj iz Slovenj Gradca. Njegov največji konkurent Vovk je namreč na morju, prav tako ni bilo Jeklerja in zares je škoda, da ta dva perspektivna tekmovalca tako

neresno ukrepata. Najboljši Jeseničan je bil Janez Saksida, zmagovalec slovenskega poletnega prvenstva v slalomu na plazu pod Prisojnikom, in sicer na četrtem mestu.

REZULTATI — STAREJŠI MLADINCI:

1. Bernik (Jes.) 1:58,39, 2.

Gorišek (Radovlj.) 2:01,05, 3. Meglič (Tržič) 2:02,25.

MLAJŠI MLADINCI:

1. Kozelj (Slov. Gradec) 1:59,32, 2. Potočnik (Fužinar) 2:02,95, 3. Magušar (Olimpija) 2:03,62, 4. Saksida 2:03,91, 9. Šoberl 2:07,72, 10. Ogrin (vsi Jesenice) 2:07,77.

Janez Šmitek

Pred zaključkom uspešne planinske sezone množičen izlet na Mangart

Kmalu se bodo oglasili šolski zvonci in brezskrbnih počitnic bo konec. Delovni ljudje in mladina se bodo vrnili z letnih oddihov. Po planinah bodo utihnili kravji zvonci in po robih zvončki drobne. Od nekdaj se bodo privlekli prve jesenske megle in ledene slane bodo požgale zadnje jesenske gorske rože.

Po planinah bodo utihnili vriski in vesela pesem razpoloženih ne bo več odmevala po robih. Utihnili bo tudi pesem klinov in kladiva. Jesenski vetrovi bodo česali dolgo gorsko travo. Krvavo rdeči zublji bukovja se bodo poganjali vedno više iz krnic, okršljevali in tokav v robe, kjer se bodo mecesni pozlatili.

Zadnje naveze plezalcev in alpinistov se bodo v tokavah, kaminih in žlebovih kaj kmalu srečavale s požledom in ledenimi svečami, ki se bodo kot mogočne orglje vesile izpod prevesnih streh nad prepade.

Prek 115 planinskih društev, kolikor jih je s svojimi mladinskimi in alpinističnimi odseki ter postajami GRS vključenih v aktivno delo naše slovenske planinske organizacije PZS, se že sedaj načrtno pripravljajo na zaključni jesenski praznik, DAN PLANINCEV — 12. septembra. Prek 65.000 ljubiteljev in obiskovalcev gora bo ta praznik množično in slovesno proslavilo s številnimi prireditvami, slovesnostmi, izleti in zabavno kulturnimi programi. Letošnji dan planincev bodo planinska društva izvedla v soboto in nedeljo, 11. in 12. septembra.

To soboto in nedeljo bodo gorniki množično obiskali planinski svet.

Planinci so z letošnjo poletno sezono gotovo zadovoljni. Naš planinski svet je tekom poletja obiskalo rekordno število domačih in tujih izletnikov, turistov, planincev, plezalcev in alpinistov. Oskrbniki in gospodarji planinskih postojank so zaključili sezono zelo uspešno. Letošnji rezultati so v vsakem pogledu daleč presegli vse dosedanje.

Planinsko društvo Jesenice ob dnevu planincev pripravlja množični planinski izlet svojih aktivnih članov z avtobusi na mogočni Mangart (2678 m). Izlet bo dobro pripravljen in društvo si bo prizadevalo, da bo v vsej splošni zadovoljstvo vseh udeležencev tudi izvedeno. Udeležence bo pot vodila prek mejnega prehoda v Ratačah skozi Belo peč in dalje prek Trbiža do Rabeljskega jezera na prelazu Predil (1156 metrov). Od predilske asfaltirane ceste se takoj pod prelazom odcepi odlična alpska cesta z edinstvenimi razgledi do planinske postojanke pod samim vrhom (2072 m), kjer je odlično razgledno počivališče. Od avtomobilske ceste vodita na vrh Mangarta dve (Nadalj. na zadnji strani!)

Predsednik tehnične komisije jugoslovanske smučarske zveze Gregor Klančnik predaja Blažu Jakopiču medaljo in čestitke za osvojeno prvo mesto

Hajbomo gledali v kinu

28. in 29. avgusta angl. ital. barvni film **ŠTIRJE KOMANDOSI ZA NORVEŠKO**, v režiji Maurizia Lucidija, v glavni vlogi Henry Silva, ob 19. uri.

30. avgusta amer. barvni CS film **NASVIDENJE, PUNČKA**, v režiji Kena Hughesa, v glavni vlogi Tony Curtis, ob 19. uri.

31. avgusta ital. špan. barvni film **KANJON SYTI**, ob 19. uri.

1. septembra ital. šp. barvni film **KANJON SYTI** ob 17. in 19. uri, v režiji Nicka Howarda, v glavni vlogi Richard Harrison.

2. septembra nem. barvni CS film **BOBNI TABUA**, v režiji Javiera Seta, v glavni vlogi James Philbrook, ob 17. in 19. uri.

3. septembra amer. barvni film **RIO BRAVO**, ob 17. in 19. uri.

4. septembra amer. barvni CS film **MOSTIŠČE**, v režiji Ala Bradleja, v glavni vlogi Peter Lee Lawrence, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

28. in 29. avgusta ital. šp. barvni film **KANJON SYTI**, ob 20. uri.

30. in 31. avgusta angl. ital. barvni film **ŠTIRJE KOMANDOSI ZA NORVEŠKO**, ob 20. uri.

1. septembra nem. barvni CS film **BOBNI TABUA**, ob 18. in 20. uri.

2. in 3. septembra amer. barvni CS film **ONI UBIJAJO SAMO ENKRAT**, ob 18. in 20. uri.

4. septembra ital. barvni film **GRIC SKORNJEV**, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

28. avgusta amer. barvni film **SKRIVNOSTNA CEREMONIJA**.

29. avgusta amer. barvni film **SMRT BANDE ROGERA PRATTA**.

1. septembra angl. ital. barvni film **ŠTIRJE KOMANDOSI ZA NORVEŠKO**.

4. septembra amer. barvni CS film **ONI UBIJAJO SAMO ENKRAT**.

Kino KRANJSKA GORA

28. avgusta amer. barvni film **CENA OBLASTI**.

29. avgusta amer. barvni CS film **ONI UBIJAJO SAMO ENKRAT**.

31. avgusta amer. barvni CS film **NASVIDENJE, PUNČKA**.

2. septembra ital. šp. barvni film **KANJON SYTI**.

4. septembra angl. ital. barvni film **ŠTIRJE KOMANDOSI ZA NORVEŠKO**.

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

28. avgusta amer. barvni film **SMRT BANDE ROGERA PRATTA**, ob 19. uri.

29. avgusta amer. barvni CS film **NASVIDENJE, PUNČKA**, ob 17. uri.

29. avgusta amer. barvni film **CENA OBLASTI**, ob 19. uri.

1. septembra amer. barvni CS film **ONI UBIJAJO SAMO ENKRAT**, ob 19. uri.

4. septembra ital. šp. barvni film **KANJON SYTI**, ob 19. uri.

ZAHVALA

Sodelavkam iz rezalnice elektrodnega oddelka, se najtopleje zahvaljujem za darilo, ki so mi ga dale ob moji upokojitvi. Želim jim veliko uspehov pri njihovem delu in v privatnem življenju.

Pavla Drab

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru obrata plavž in tovarniškemu odboru osnovne organizacije sindikata Železarne, se iskreno zahvaljujem za odobreno bivanje v počitniškem domu na Mežakliji. Svojim dolgoletnim sodelavcem v obratu plavž, želim na delovnih mestih veliko delovnih uspehov!

Franc Zupan
Zasip 101

ZAHVALA

Vsem prijateljem in znanecem, ki so se me spomnili ob življenjskem jubileju, se za čestitke in pozornost lepo zahvaljujem. Še posebej se zahvaljujem Planinski zvezi Slovenije in za prejeta darila Planinskemu društvu Javornik — Koroška Bela ter članom DOLIKA.

Franc Kreuzer

ZAHVALA

Ob izgubi moje sestre

MARIJE OBLAK

se prisrčno zahvaljujem vsem, ki so mi s kakršnokoli pomočjo stali ob strani v njenih zadnjih življenjskih trenutkih in smrti.

Zahvaljujem se tudi vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

Zalujoča sestra Rožalija Dolinšek in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi našega moža, očeta, starega očeta in brata

FRANCA ROZMANA

se vsem, ki so nam pomagali, z nami sočustvovali, mu poklonili vence in cvetje ter namesto venca denarno pomoč in ga spremili na njegovi prerani zadnji poti, iskreno zahvaljujem. Še prav posebno se zahvaljujem zdravnikom in strežnemu osebju internega oddelka bolnice na Golniku, osnovni organizaciji sindikata Železarne, pihalnemu orkestru Jeseniški železarji, pevcem, govornikom Ivanu Ženu, Pavlu Pogačniku, Tončku Koširju, Stanetu Pulcu in Venciju Perkotu za pretresljive poslovilne besede, sosedom za izkazano pozornost in pomoč ter vsem voznikom osebnih avtomobilov.

Vsem za pozornost, sočustvovanje in zadnje spremstvo še enkrat prisrčna hvala.

Zalujoči: žena, hčerka in sinova z družinami, bratje in sestre ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob tragični izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta in brata

RUDOLFA REICHMANNA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so nam ob težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje in vence, vsem avtoprevoznikom ter vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Najlepše se zahvaljujem Tomažu dr. Ažmanu za njegovo pomoč ter strežnemu osebju.

Zahvaljujem se članom ZB, bivšim sodelavcem iz žebjarne in Ivanu Ženu za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Prav tako velja zahvala RK in vsem sostanovalcem za denarno pomoč ter tov. Windišarjevi in tov. Podvizovi za požrtvovalno delo.

Posebna zahvala pa vsem članom pihalnega orkestra jeseniških železarjev za res ganljivo slovo od sočlana in za vso čast, ki so mu jo izkazali.

Vsem še enkrat prisrčna hvala.

Zalujoči: žena Mici, sinova Rudi in Janez z družinami, brat in sestre ter ostalo sorodstvo.

JUGOBANKA

ekspozitura Jesenice

Cesta maršala Tita 20
(nasproti železniške postaje)

obvešča občane, da posluje vsak dan od 7. do 11.30 in v sobotah od 7. do 9. ure.

Oglasite se v naših prostorih, kjer boste dobili vse potrebne informacije.

OBVESTILO

Vse delavce Železarne Jesenice, ki želijo izredno študirati na srednjih, višjih in visokih šolah, obveščamo, da vloge za odobritev študijskih ugodnosti najkasneje do 6. 9. 1971 dostavijo na kadroviski sektor.

Delavci, ki so že začeli študirati in jim odbor za kadre ni odobril študijskih ugodnosti z obrazložitvijo, da bo vlogo obravnaval v začetku novega šolskega leta, naj ponovno vložijo prošnje.

Opozarjamo na zgoraj navedeni rok, ker odbor za kadre vlog za izredni študij med šolskim letom ne bo obravnaval.

KADROVISKI SEKTOR

PRICETEK POUKA NA JESENISKIH OSNOVNIH SOLAH

Osnovni šoli Prežihov Voranc in Tone Čufar na Jesenicah obveščata učence in njihove starše, da bo pričetek pouka v torek, dne 31. avgusta 1971.

Učenci od 5. do 8. razreda naj se zberejo ob 8.00 uri, učenci od 1. do 4. razreda pa ob 9.00 uri.

Učenci osnovne šole Prežihov Voranc naj se zberejo za šolo, učenci osnovne šole Tone Čufar pa pred šolo. Učenci 1. in 2. razreda oddelčne šole Hrušica naj pridejo ob 8.30 v šolo na Hrušici.

PRICETEK POUKA NA POKLICNI IN TEHNIŠNI SOLI

Ravnateljstvo poklicne in tehniške šole na Jesenicah obveščata učence, da bo uvodni sestanek in razdelitev učencev po razredih v torek, 31. t. m. ob 9. uri. Redni pouk se bo začel v sredo, 1. septembra ob 8. uri.

Za učence večernih oddelkov tehniške šole bo uvodni sestanek v ponedeljek, 6. septembra ob 16. uri. Vsi, ki so se vpisali, naj se sestanaka zagotovo udeležijo. Redni pouk se bo začel v sredo, 8. septembra ob 15.20.

Ravnateljstvo

V torek, 31. 8. in v sredo, 1. 9. 1971 od 9. do 12. ure in od 15. do 18. ure bo v prostorih GLASBENE ŠOLE JESENICE

NAKNADNO VPISOVANJE za šolsko leto 1971/72

Vpisovali bomo učence za naslednje oddelke: godala, pihala, trobila, tolkala, klavir, solopetje, kitara, harmonika, melodika in nauk o glasbi (teorija) ter pripravnico (za predšolske otroke).

Razdelitev urnika bo za vse učence v petek, 3. 9. 1971 ob 9. in ob 16. uri.

Podrobne informacije dobite pri tajništvu glasbene šole, telefon 81-050.

Ravnateljstvo

Trgovski podjetji ROŽCA in SPECERIJA BLED obveščata cenjene kupce, da bodo v nedeljo, 29. 8. od 7. do 10.30 ure odprte naslednje trgovine:

samopostrežna trgovina pri Čufarju,
samopostrežna trgovina Supermarket Union,
samopostrežna trgovina na Javorniku
in trgovina v vasi na Koroški Beli.

Gostje iz Italije

Pretekli teden so na Jesenicah gostovale odbojkarice italijanskega kluba G. S. Corridoni iz Gorice.

Jesenice: Čehajič, Felc, Filipaj, Komic, Mahnič, Nemec, Torkar, Trančar.

G. S. Corridoni: Cristin, Bon, Trevisan, Mattiazzi, Vi, sintin, Bertogna R. Zorzin, Bonazza, Montena C., Montena P., Pagotto.

V zelo zanimivi tekmi so gostje dobile prvi niz z 12:15, ostale tri pa so domačinke odločile v svojo korist s 15:9, 15:10, 15:9. Kljub temu, da so v novi sezoni domačinke imele pred tekmo le dva treninga, so se odzvale prošnji italijanskega moštva, ki je deset dni treniralo na Bledu, da

z njimi odigra prijateljsko tekmo. Ker je bilo srečanje le prijateljskega značaja, sta obe ekipi igrali sproščeno in pokazali več kot pa običajno na prvenstvenih tekmah, čeprav se je seveda na trenutke pokazalo, da nobeno moštvo še ni v pravi formi.

Na Bledu je od 15. do 25. avgusta treniralo 24 igralk tega kluba, treningov doma pa se udeležuje kar 80 igralk. Dekleta so v starosti od 13 do 17 let in so iz krajev dveh občin. Zato imajo avtobus, ki jih vozi na treninge. To aktivnost podpira občina. Ekipa, ki jo vodi arh. Jože Čej, je po zaključku njihove lige, ki traja od januarja do maja, zato morajo vse ekipe se-

veda imeti na voljo telovadnice, v kateri nastopa osem ekip, zasedla v III. italijanski ligi prvo mesto. Le za malenkost se na kvalifikacijah ni uspela uvrstiti v II. ligo.

Moštvi sta se dogovorili, da bosta prihodnje leto v približno istem času poskušali organizirati turnir z udeležbo dveh italijanskih in dveh slovenskih ekip.

Z.

Jesenice : Triglav 7 : 4

Prejšnji četrtek je bila na igrišču Podmežakljo odigrana prijateljska nogometna tekma med enajstericami Jesenic in Triglava iz Kranja. Obe moštvi bosta v prihodnji sezoni tekmovali v ZCNL in sta srečanje tik pred začetkom tekmovanja izkoristili za dober in prepotraben trening.

Moštvo Jesenic, ki se je po petih letih spet uvrstilo v ZCNL, je na tekmi s Trigla-

vom solidno zaigralo, zlasti v prvih 20 minutah, ko so povedli že s 3:0. Tudi gostje iz Kranja so se predstavili s solidno igro, sicer pa je tekma potekala brez prekrškov in grobosti, tako da sodnik Vrečko ni imel težkega dela. Napadalci obeh moštev so bili učinkoviti, saj je bilo kar enajst zadetkov, med njimi tudi nekaj takih, ki bi jih gledalci z veseljem pozdravili tudi na tekmah, ko bo tekla borba za točke.

Srečanje s Triglavom je bilo prijateljsko, trenerja obeh moštev pa sta imela možnosti za preizkus mlajših igralcev, ki jih bosta po potrebi uporabila tudi na prvenstvenih tekmah. Številni gledalci so odhajali z igrišča zadovoljni, z željo, da bi mladi nogometaši Jesenic tudi drugo nedeljo, ko bo prvenstvena tekma z enajsterico VOZILA iz Nove Gorice, zaigrali sproščeno in hitro ter učinkovito. Le tako bo moštvo izpolnilo pričakovanja vodstva in gledalcev ter se obdržalo v ZCNL, ki jo sestavlja nekaj zelo dobrih moštev.

Strelici za Jesenice so bili: Hozdič 3, Ljubojevič 2 in Komelj ter Pavlič po enega.

V soboto popoldne je bila na igrišču v Lescah odigrana prijateljska nogometna tekma s tamkajšnjim moštvom. Pomlajeno moštvo Jesenic je tekmo izgubilo z rezultatom 5:3.

DOMŽALE : JESENICE (mladinci) 70 : 52

V prvem jesenskem kolu v slovenski mladinski košarkarski ligi, so mladinci Jesenic igrali v Domžalah in tekmo izgubili z visokim rezultatom 70:52. Rezultat nikakor ni katastrofalen, če poznamo vse vzroke, ki so botrovali tako visokemu porazu.

V Domžale je odpotovalo le šest igralcev, kajti oba visoka igralca Lozar in Hudnik sta še vedno na morju. Muharemović je ostal doma zaradi predvojaške vzgoje, medtem ko se je Klinarju zdelo premalo vredno, da bi potoval z mladinci.

V takem položaju trener Kučina ni imel dovolj izbire, saj so mu od prve osmerice igralcev ostali le štirje.

Tekmo je pričela peterka: Šmid, Vujačić, Jeršin, Rožič in Čatak, katera je v prvih desetih minutah igrala zares odlično v napadu in v obrambi (kljub temu, da so Šmid, Vujačić in Jeršin pozno ponoči pripotovali iz Maribora). Rezultat v teh minutah je bil presenetljivo v korist Jeseničanov (16:14).

V enajsti minuti se je za naše pričelo obdobje krize, katere niso mogli prebroditi niti z izredno borbenostjo.

Žuro

Pred zaključkom uspešne planinske...

(Nadalj. s 14. str.)

poti, nova slovenska in stara. Mangart je najbolj zahodni vrh naših Julijcev z enkratnim razgledom proti vzhodu na Triglav in proti zahodu na Kanin, Viš in Montaž. Pod Mangartom se ponujajo naše najlepše alpske doline, dolina Klanških, Belopeških ali Mangrtskih jezer, Koritnice, Rabeljska dolina s sedlom Nevejo, pogled pa se kaj rad ustavi nad domačimi gorami, ki so gledane z vrha Mangarta najbolj veličastne. Od alpske avtomobilske ceste lahko pristopi na vrh Mangarta vsak primerno opremljen in izkušen previden gornik. Izletnike bodo avtobusi popeljali po isti poti mimo Rabeljskega jezera in Trbiža domov.

Planinsko društvo vabi vse svoje člane, da se izleta ude-

ležijo v čim večjem številu. Ljubitelji gora, pohitite s prijavami, katere sprejema planinska pisarna v fizikurnem domu. Čim več nas bo, tem večje bo veselje planincev in izletnikov ob letošnjem dnevu planincev.

Člani in pripravniki AO PD pa bodo za letošnji dan planincev obiskali Kotovo sedlo in se povzpeli po več težjih in lažjih plezalnih smereh na Kotovo špico.

Za dan planincev bodo letos zadnji odmevali vriski po naših gorah, potem pa bo treba spraviti poletno opremo in poiskati smuči, cepine in dereze ter se pripraviti na smučarsko in zimsko plezalno alpinistično sezono. Letošnji zaključni praznik ljubiteljev gora naj bo tudi naš praznik!

Letošnji državni prvak v nogometu športski Hajduk ima tudi na Jesenicah veliko prijateljev. Ustanoviti namerava klub prijateljev Hajduka, ustanovni občni zbor pa bo v septembru.

ZKK Maribor : KK Jesenice 69 : 57 (36 : 32)

V jesenskem delu I. republiške lige je pomlajeno moštvo Jesenic izgubilo srečanje z moštvom ZKK Maribor z rezultatom 69:57, polčas 36:32. Moštvo Maribora se je predstavilo kot odlična ekipa z dvanajstimi enakovrednimi igralci, Jeseničanov pa je bilo samo devet. Od tega sta prvič za člansko ekipo nastopila mladince Šmid in Vujačić.

Mariborčani so tekmo pričeli v silovitem tempu in že v začetku povedli, vendar so Jeseničani vsako prednost takoj izenačili, tako da je bila razlika ob polčasu dva koša. Tudi po odmoru tempo ni popustilo. Našega centra Bunderlo so domačini z grobim oviranjem popolnoma onemo-

gočili pri metih na koš, sodnikova piščalka pa je ob številnih osebnih napakah nad njim ostala nema. Domačinom je tako uspelo razliko le nekoliko povečati in na koncu zmagati z dvanajstimi točkami razlike.

Koše za Jesenice so dosegli: Franko 6, Čampa 4, Noč 4, Božič 13, Vauhnik 18, Bunderla 12.

Edina želja košarkarjev pa je sedaj le-ta, da bi tudi prihodnje leto tekmovali v I. republiški ligi. Za siguren obstanek v ligi morajo premagati vsaj še štiri do pet nasprotnikov. Že v soboto jih čaka ekipa Triglava iz Kranja.

V. V.

ŽKK Maribor : Jesenice 37 : 113

Pričetek jesenskega dela tekmovanja v košarki je bil za naša dekleta izredno uspešen. V Mariboru so uspešno startale in katastrofalno premagale ekipo domačink. S hitrimi nasprotnimi napadi so popolnoma razbile odpor pomlajene ekipe domačink, poleg tega pa so bila naša dekleta izredno precizna tudi

v metih na koš in rezultat vsega tega je bila prva stopica v letošnji sezoni. Za izredno požrtvovalnost zasluži pohvalo celotna ekipa, izredno igro pa so prikazale Irena Ivnik, Jolanda Bertoncelj in Mira Vudrič.

Koše so dosegle: M. Vudrič 50, Ivnik 28, Bertoncelj 27. A. Vudrič 6. Koren 2. B. F.